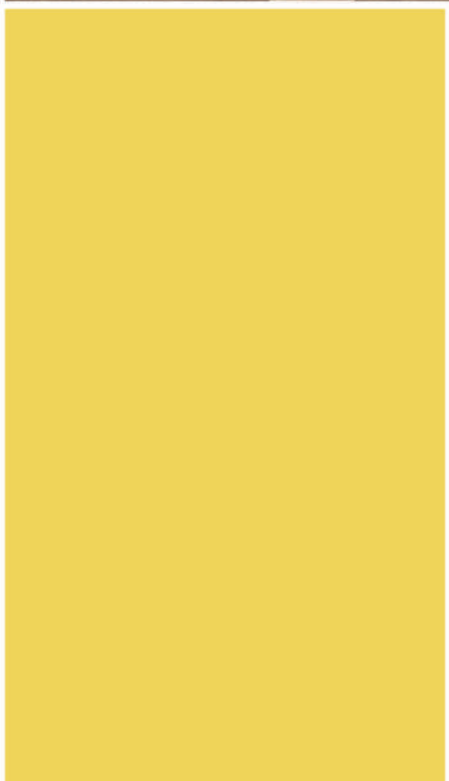

ЄС ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЄС ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ **ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ**

Навчальний посібник

Co-funded by
the European Union

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2025

Рецензенти:

Антонюк Н. В., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри європейських та регіональних студій Львівського національного університету імені Івана Франка;

Шуляк А. М., доктор політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Луцишин Г. І., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та міжнародних відносин Національного університету «Львівська політехніка»

*Рекомендувала Науково-методична рада
Національного університету «Львівська політехніка» як навчальний посібник
для студентів усіх спеціальностей
(протокол № 85 від 20.02.2025 р.)*

Турчин Я.

Т 89 ЄС та європейська інтеграція України: просто про складне: навч. посібник /
Я. Турчин, О. Івасечко, О. Цебенко, І. Сухорольська, О. Лукачук, Н. Вовк, Л. Каша,
О. Марковець. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2025.

ISBN 978-966-994-024-7

У навчальному посібнику в лаконічній та ілюстрованій формі представлено інформацію про особливості Європейського Союзу як інтеграційного утворення, принципи, засади та цілі його функціонування; причини та основні етапи формування ЄС; управлінську, бюджетну, інституційну структуру ЄС; основні сфери та цілі внутрішньої та зовнішньої діяльності ЄС як суб'єкта міжнародних відносин і глобального лідера. Увагу зосереджено на євроінтеграційному курсі України, нових формах співпраці після набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС, а також програмах, механізмах підтримки України європейськими партнерами в умовах російсько-української війни. Видання призначене для студентів, викладачів, державних службовців, представників громадських організацій і усіх, хто цікавиться функціонуванням Європейського Союзу та європейською інтеграцією України.

Навчальний посібник підготовлено в рамках реалізації проєкту ERASMUS+ J.MONNET CHAIRS «ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ ДЛЯ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» (Номер проєкту: 101047462 — EUSTS — ERASMUS-JMO-2021-HEI-TCH-RSCH)

Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the authors only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

УДК 327(477+ЄС)(075.8)

© Я. Турчин, О. Івасечко, О. Цебенко, І. Сухорольська, О. Лукачук,
Н. Вовк, Л. Каша, О. Марковець, 2025

ISBN 978-966-994-024-7

© Національний університет «Львівська політехніка», 2025

Зміст

<u>Вступ</u>	4
<u>Чим є Європейський Союз?</u>	6
<u>Як і чому створювався ЄС?</u>	10
<u>Якими є цінності ЄС?</u>	13
<u>Що таке громадянство ЄС?</u>	15
<u>Якою є система управління ЄС?</u>	18
<u>Яким є бюджет ЄС?</u>	25
<u>Що таке політики ЄС та яких сфер вони стосуються?</u>	27
<u>Що таке внутрішній ринок ЄС?</u>	31
<u>Якою є міжнародна суб'єктність та дипломатія ЄС?</u>	34
<u>Якими є ключові компоненти глобального лідерства ЄС?</u>	38
<u>На яких принципах ведеться зовнішня політика ЄС?</u>	41
<u>Якими є основні програми (стратегії) ЄС?</u>	45
<u>Що таке гуманітарна діяльність ЄС?</u>	49
<u>Чим є політика розширення ЄС?</u>	54
<u>Що таке європейська інтеграція України?</u>	57
<u>Як розвивалася історія відносин між Україною та ЄС?</u>	59
<u>Що таке Угода про асоціацію між Україною та ЄС?</u>	63
<u>Що означає для України статус кандидата на членство в ЄС?</u>	66
<u>Як ЄС підтримує Україну в умовах російської агресії?</u>	69
<u>Якими є місії ЄС в Україні?</u>	75
<u>Якими є можливості від ЄС для української молоді?</u>	81
<u>Проект EUSTS у Національному університеті «Львівська політехніка».....</u>	86

Вступ

23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата на членство в Європейському Союзі. Таке історичне рішення, фактично, означає, що країни європейської спільноти бачать нашу державу членом ЄС. Це сформувало перед Україною як нові можливості, так і виклики. Безумовно, інтенсивність реалізації євроінтеграційного курсу залежить від значної кількості чинників. Найперше від розуміння українським суспільством сутності, засад і принципів функціонування Європейського Союзу, а також тих кроків, які очікують від України європейські партнери, тобто імплементації європейських стандартів у всі сфери функціонування Української держави. Чим глибшими будуть знання про європейську інтеграцію, тим ефективнішою буде траєкторія руху України до ЄС і ширша суспільна підтримка євроінтеграційного курсу.

З огляду на це, особливого значення набуває питання поширення знань про Європейський Союз та європейську інтеграцію в середовищі тих груп українського населення, які безпосередньо будуть впроваджувати європейські норми й цінності в різні сфери своєї професійної діяльності. Звідси посилюється роль закладів вищої освіти України, адже компетентності, що їх здобули студенти, дозволять наблизити різноманітні національні політики до норм і стандартів ЄС. Якщо в попередні роки знання про Європейський Союз та цінності його функціонування здебільшого формувалися з-поміж студентів суспільно-гуманітарних спеціальностей (політологів, міжнародників, економістів, правників), то нині є цілком очевидною необхідність поширення таких знань для здобувачів вищої освіти технічних спеціальностей. Адже імплементація Угоди про асоціацію з ЄС значною мірою залежить від змін у «негуманітарних сферах», зокрема в енергетиці, енергоефективності, охороні довкілля, інформатизації, інформаційній безпеці, транспорті, транспортній інфраструктурі, архітектурі та будівництві тощо; по-друге, саме на випускників технічних спеціальностей зростає попит на ринку праці України, а, отже, вони стануть головними агентами змін у наближенні до ЄС і повинні бути до них готовими.

Для досягнення окреслених завдань упродовж 2022–2025 рр. у Національному університеті «Львівська політехніка» реалізується проєкт Еразмус+ наряду Жан Моне кафедра «Європейські студії для технічних спеціальностей в Національному університеті «Львівська політехніка» / «European Studies for Technical Specialties at Lviv Polytechnic National University» (EUSTS).

Метою створення кафедри Жан Моне у Національному університеті «Львівська політехніка» є формування та поширення знань про ЄС та євроінтеграційну тематику в середовищі студентів технічних спеціальностей через запровадження навчальних курсів та інших активностей; вироблення новітніх методик викладання європейських студій у технічних університетах із залученням широкого кола стейкхолдерів та популяризації здобутого прогресивного досвіду в інших закладах вищої освіти України; створення інституційних можливостей для покращення професійних компетентностей викладачів, державних службовців, представників місцевої влади, громадських активістів, а також школярів та інших фокус-груп задля змін у наближенні до європейських стандартів. З більш детальною інформацією про проєкт, його цілі та результати можна ознайомитися на сторінці проєкту на [сайті Львівської політехніки](#).

European Studies for Technical Specialties

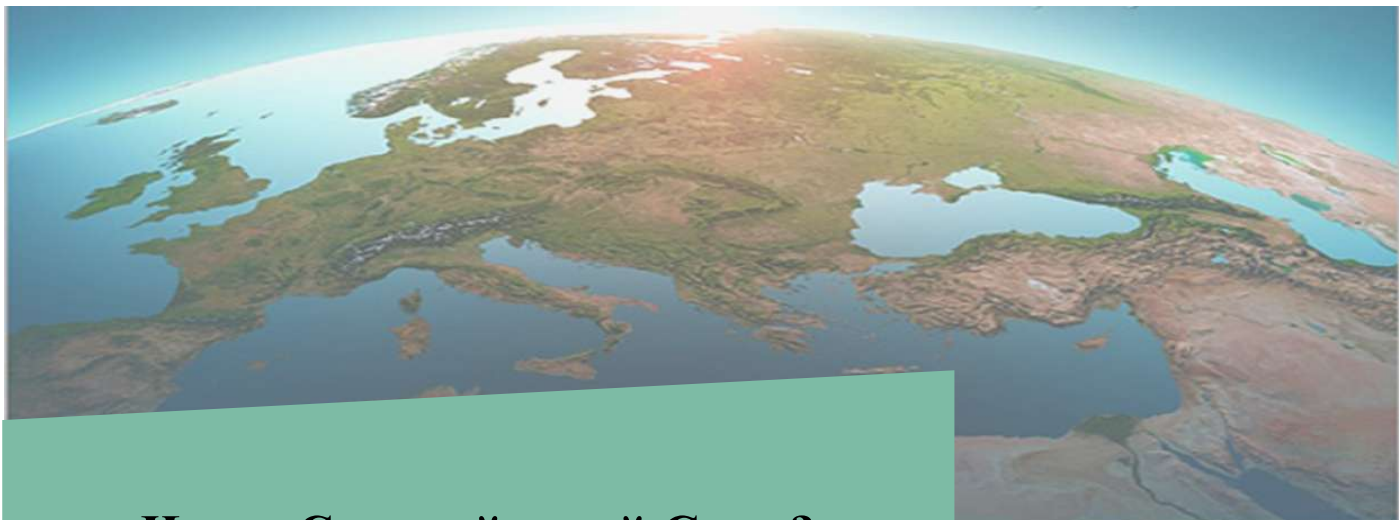
Логотип проєкту EUSTS

Одним із результатів проєкту стало написання навчального посібника «ЄС та європейська інтеграція України: просто про складне», який допоможе студентам засвоїти та краще зрозуміти засади та особливості функціонування Європейського Союзу. Тематика навчального посібника є доволі широкою та формує знання про сутність ЄС як інтеграційного утворення, основні етапи його розвитку, європейські цінності, розкриває поняття громадянства ЄС, системи управління, міжнародної суб'єктності та дипломатії Євросоюзу, компоненти глобального лідерства ЄС, зовнішньої політики та гуманітарної діяльності тощо. Автори розпочали роботу над написанням посібника в умовах повномасштабного вторгнення росії на територію України, тому чимало уваги присвячено не лише політиці розширення ЄС чи історичним аспектам євроінтеграції України, а найперше підтримці України європейськими партнерами та новим можливостям, отриманим Україною після набуття статусу кандидата на вступ до ЄС. Позаяк основною фокус-групою проєкту EUSTS є студентська молодь, то окремий розділ навчального посібника присвячений різноманітним програмам ЄС для української молоді – в навчанні, науці, волонтерстві тощо.

Команда проєкту обрала електронний формат навчального посібника з метою максимального поширення інформації, наповнивши його актуальним матеріалом, схемами, таблицями, графіками задля ефективного засвоєння різносторонніх знань про ЄС та європейський поступ України, розумінням кожним не лише сутності євроінтеграційного процесу, але й своєї ролі в ньому. Це важливо, позаяк інтенсивність руху України до ЄС як союзу вільних і демократичних держав залежить від кожного з нас.

Керівник проєкту EUSTS,
д-р. політ. н., проф.

Ярина ТУРЧИН

Чим є Європейський Союз?

Європейський Союз (ЄС) – це наднаціональне політичне та економічне об'єднання 27 суверенних держав, яке містить більшість країн Центральної та Східної Європи задля зміцнення миру, стабільності та економічного процвітання всього європейського континенту та світу загалом; крайня форма процесу європейської інтеграції, який розпочався після завершення Другої світової війни.

Євросоюз є унікальним інтеграційним утворенням, яке, на відміну від класичних міжнародних організацій, має власну валютну систему, громадянство, автономні бюджет і правову систему, а також систему владних інститутів, що мають право ухвалювати обов'язкові правові акти.

Країни-члени ЄС

У червні 2016 року Сполучене Королівство вирішило припинити членство в Європейському Союзі. Внаслідок Брексіту (Brexit) Велика Британія з 31 січня 2020 року більше не є частиною Європейського Союзу. Є низка країн, які не входять до ЄС, але в обмеженому форматі беруть участь у союзній економіці, наприклад: Норвегія, Швейцарія, Ліхтенштейн, Андорра, Ватикан, Монако і Сан-Марино.

Будь-яка європейська країна може подати заявку на членство, якщо вона поважає демократичні цінності ЄС і прагне їх просувати. Перспектива членства є потужним стимулом для демократичних та економічних реформ у країнах, які хочуть стати членами ЄС.

Країни-кандидати на членство в ЄС

Албанія

Боснія і Герцеговина

Грузія

Молдова

Чорногорія

Північна Македонія

Сербія

Туреччина

Україна

Косово є потенційним кандидатом.

Атрибути ЄС

Прапор ЄС – являє собою коло з 12 золотих зірок на синьому тлі, які уособлюють ідеали єдності, солідарності та гармонії між народами Європи. Кількість зірок не корелюється з кількістю країн-членів, оскільки на час прийняття прапора ця кількість уже дорівнювала 14. Число 12 має стародавнє символічне значення – уособлює досконалість і цілісність. У 1995 році Рада Європи обрала нинішній дизайн прапора для власного використання (модифікований проєкт прапора авторства Арсена Гейтца – працівника поштової служби Ради Європи), а у 1983 році Європейський парламент вирішив, що цей прапор стане офіційним символом Співтовариств. У 1985 році такий прапор було прийнято як офіційну емблему Європейських Співтовариств, які згодом стали Європейським Союзом.

Гімн ЄС «Ода до радості» – це мелодія з Дев'ятої симфонії Людвіга ван Бетховена, написаної у 1823 році, що музикант поклав на ліричний вірш Фрідріха фон Шиллера 1785 року, в якому знайшла відгук ідея братання народів. У 1972 році Рада Європи прийняла тему «Оди до радості» Бетховена як свій гімн, а у 1985 році лідери ЄС затвердили її як офіційний гімн Європейського Союзу. Гімн ЄС виражає європейські ідеали свободи, миру та солідарності.

Людвіг ван Бетховен (1770–1827), німецький композитор і піаніст, автор музики гімну ЄС

Йоганн Крістоф Фрідріх Шиллер (1759–1805), автор слів гімну ЄС

Гасло ЄС – «Єдність у різноманітті», прийняте у 2000 році та означає, що європейці об'єдналися у формі ЄС, щоб працювати заради миру та процвітання, водночас збагачуючись завдяки різноманітним культурам, традиціям і мовам континенту.

Гасло перекладено на 24 офіційні мови ЄС.

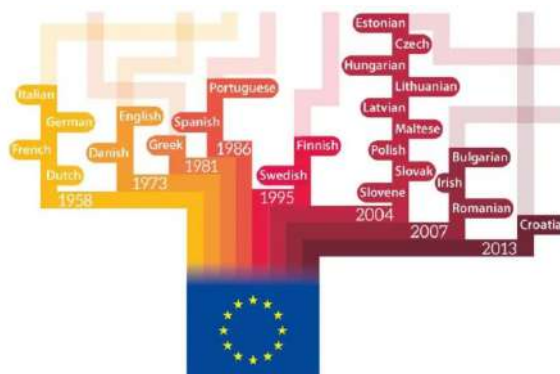

Єдність у різноманітті

Цікаві факти про ЄС

Конституція ЄС досі не ухвалена, хоча її проєкт затвердили очільники держав та урядів 25 країн ЄС ще в червні 2004 року, а урочисте підписання Конституційного договору відбулося 29 жовтня 2004 року в Римі. Проєкт мав набути чинності після ратифікації всіма країнами Європейського Союзу, що виявилось складним і не реалізованим донині завданням. Вважається, що альтернативою Європейській конституції стала Лісабонська угода, яка набула чинності 1 грудня 2009 року.

ЄС має 24 офіційні мови, адже тут підтримується культурне і мовне розмаїття, а мови, якими розмовляють у країнах ЄС – це невід’ємна частина культурної спадщини європейської спільноти. Офіційні мови ЄС: болгарська, хорватська, чеська, данська, голландська, англійська, естонська, фінська, французька, німецька, грецька, угорська, ірландська, італійська, латвійська, литовська, мальтійська, польська, португальська, румунська, словацька, словенська, іспанська та шведська. На засіданнях Європарламенту депутати можуть використовувати будь-яку з них, тому тут працюють 330 штатних і 1800 позаштатних перекладачів-синхроністів.

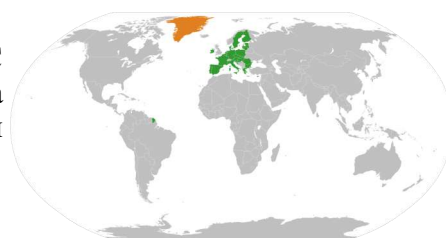
Офіційні мови ЄС

На ЄС припадає близько 14 % світової торгівлі товарами. ЄС є другою найбільшою економікою світу, згідно з даними Міжнародного валютного фонду, із загальним номінальним ВВП у 19,3 трлн доларів. Це ставить її позаду Сполучених Штатів (ВВП 28 трлн доларів) і попереду Китаю (18,6 трлн доларів).

ЄС та його найвіддаленіші регіони

Гренландія – єдина провінція, яка вийшла зі складу ЄС окремо від своєї держави (Данії). 2 % території – саме така частина Данії входить до ЄС, тим часом як її Фарерські острови й Гренландія – ні.

Євро є офіційною валютою 20 країн ЄС, а в інших використовують національну валюту (Болгарія, Чехія, Угорщина, Польща, Румунія, Швеція). Всі країни-члени ЄС, за винятком Данії, зобов’язані прийняти євро та приєднатися до єврозони, як тільки вони будуть готові до виконання певних вимог. Також деякі країни, які не є членами ЄС, використовують євро (Андорра, Ватикан, Монако, Сан-Марино, Чорногорія і Косово). Близько 341 мільйона людей щодня використовують євро, що робить його другою за популярністю валютою у світі.

У ЄС немає власних збройних сил, зате більшість країн-учасниць є членами НАТО. Франція є країною ЄС, яка володіє ядерною зброєю.

Країни-члени ЄС, що є членами НАТО

Більше детальної інформації:

1. Easy to read – The European Union
2. EU countries
3. Milestones in the history of the European Union
4. EU enlargement
5. European Flag
6. European anthem
7. EU motto
8. Languages
9. Facts and figures on the European Union
10. Ода до Радості. Гімн Євросоюзу (український переклад)

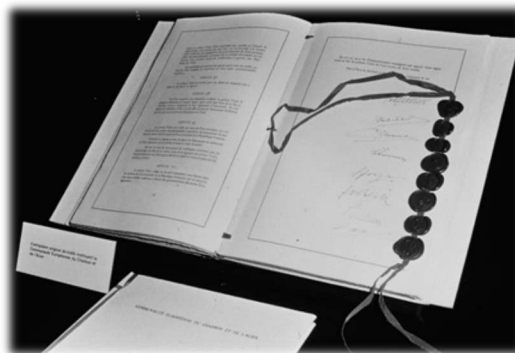

Як і чому створювався ЄС?

Сприятливі умови для процесу європейської інтеграції склалися після завершення Другої світової війни, коли європейські політики напрацьовували нову систему міжнародного порядку, зорієнтовану на запобігання масштабним військовим конфліктам.

Підписання Паризького договору про заснування Європейського співтовариства вугілля та сталі, 18 квітня 1951 року

Паризький договір про заснування Європейського співтовариства вугілля та сталі (ЄСВС)

Ключові дати та події процесу європейської інтеграції

- 1 1948–1952 рр. – реалізація американськими партнерами плану Маршала, що передбачав надання матеріальної підтримки європейським країнам та розбудову спільних європейських структур, покликаних координувати економічну співпрацю.
- 2 09.05.1950 – міністр закордонних справ Франції Робер Шуман представив план нової політичної співпраці в Європі («План Шумана») та запропонував об'єднати вугільну та сталеливарну промисловість Західної Європи. Саме тому 9 травня відзначають як День Європи.
- 3 18.04.1951 – Німеччина, Франція, Італія, Нідерланди, Бельгія та Люксембург підписали Паризький договір про заснування Європейського співтовариства вугілля та сталі (ЄСВС). Вступив у дію в 1952 році. ЄСВС заснував низку наднаціональних керівних органів: 1) Вище правління (сучасна Єврокомісія); 2) Раду, Асамблею (сучасний Європейський парламент); 3) Трибуну правосуддя (сучасний Суд ЄС); 4) Економічно-соціальну раду (сучасний Економіко-соціальний комітет). Першим Президентом Вищого правління став Жан Монне.
- 4 25.03.1957 – країни-засновниці ЄСВС розширили співпрацю на інші сектори економіки та підписали Римські договори про утворення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС) та Європейського співтовариства атомної енергії. Ці органи почали діяти 1 січня 1958 року. Основні завдання – ліквідація бар'єрів для співпраці; створення спільного ринку; започаткування економічно-валютного союзу.
- 5 19.03.1958 – у Страсбурзі (Франція) відбулося перше засідання Європейської парламентської асамблеї – попередника сучасного Парламенту ЄС, президентом якої було обрано Роберта Шумана.
- 6 08.04.1965 – підписано Договір про злиття, який об'єднав Європейське співтовариство вугілля та сталі, Європейське економічне співтовариство (ЄЕС) та Європейське співтовариство атомної енергії в єдину організацію – Європейське співтовариство, яке мало спільні керівні органи – Раду міністрів, Комісію та Асамблею, а також спільний бюджет. Договір набув чинності 1 липня 1967 року.
- 7 01.07.1968 – початок створення Митного союзу між країнами ЄЕС, що дозволило реалізувати вільну транскордонну торгівлю без митних зборів на товари.
- 8 22.04.1970 – підписання Люксембурзького договору, який запровадив нові принципи формування доходів спільної бюджетної системи країн ЄЕС та розширив повноваження Асамблеї. Набув чинності 1 січня 1971 року.
- 9 1979 рік – створення Європейської валютної системи та впровадження європейської валютної одиниці – еку.
- 10 1979 рік – відбулися перші вибори до Європейського парламенту.
- 11 14.02.1984 – Європейський парламент ухвалив проєкт угоди про створення Європейського Союзу.
- 12 17 та 28 лютого 1986 – підписано Єдиний європейський акт, який започаткував широку шестирічну програму, спрямовану на створення єдиного ринку. Також надав Європейському парламенту більших повноважень і посилив повноваження Європейських співтовариств у сфері захисту довкілля. Акт набув чинності 1 липня 1987 року.
- 13 13.06.1987 – старт програми Еразмус.
- 14 07.02.1992 – у Маастрихті (Нідерланди) підписано Договір про Європейський Союз, який набув чинності 1 листопада 1993 року та запровадив трьохопорну структуру ЄС, а також правові передумови для формування економічного та валютного союзу.
- 15 01.01.1993 – старт спільного ринку, що передбачає вільний рух людей, товарів, послуг та капіталів.
- 16 01.01.1994 – створено Європейський економічний простір.
- 17 02.10.1997 – підписано Амстердамський договір, який вступив в дію 01.05.1999 року та розширив повноваження й сферу відповідальності ЄС.
- 18 01.01.1999 – запроваджено євро в 11 країнах ЄС.
- 19 26.02.2001 – підписано Ніщський договір, який набув чинності 1 лютого 2003 року та забезпечив інституційно-правову адаптацію ЄС до майбутнього найбільшого розширення.
- 20 29.10.2004 – підписано Договір про заснування Європейської конституції, який так і не набув чинності.
- 21 13.12.2007 – підписано Лісабонський договір, який змінив попередні угоди та набув чинності 01.12.2009 року. Запровадив зміни в процедурах ухвалення рішень в ЄС та організаційні перетворення, розширив повноваження Європейського парламенту.
- 22 31.01.2020 – Велика Британія залишає ЄС після 47 років членства.

Більше детальної інформації:

1. History of the EU
2. History of the European Union 1945-59
3. History of the European Union 1960-69
4. History of the European Union 1970-79
5. History of the European Union 1980-89
6. History of the European Union 1990-99
7. History of the European Union 2000-09
8. History of the European Union 2010-19
9. The history of the European Union 2020 to today
10. EU pioneers
11. A history of the EU by Sally McLaren at the Inner Temple Library

Якими є цінності ЄС?

Усі країни-члени Євросоюзу об'єднані спільними цінностями, які зафіксовані в договорах ЄС (стаття 2 Лісабонського договору) та в Хартії основних прав ЄС.

Повага до людської гідності – є недоторканна та повинна становити реальну основу фундаментального права.

Верховенство права – право та справедливість підтримано незалежною судовою системою, функціонування ЄС ґрунтується на договорах, добровільно та демократично укладених між країнами-членами ЄС, які наділили остаточною юрисдикцією Європейський суд, рішення котрого повинні поважати всі.

Повага до прав людини – право на свободу від дискримінації за ознакою статі, расового чи етнічного походження, релігії чи переконань, інвалідності, віку чи сексуальної орієнтації, право на захист персональних даних та доступ до правосуддя.

Демократія – функціонування ЄС ґрунтується на представницькій демократії, громадяни ЄС автоматично користуються політичними правами. Кожен повнолітній громадянин ЄС має право висувати свою кандидатуру та голосувати на виборах до Європарламенту, балотуватися і голосувати в країні проживання або в країні походження.

Свобода – передбачає право громадян ЄС вільно пересуватися та проживати в межах ЄС, повагу до приватного життя, свободу думок, релігійних вподобань, зібрань, вираження/ поглядів тощо.

Рівність – це рівність всіх громадян перед законом, дотримання принципу рівності між жінками і чоловіками в усіх сферах, що є основою європейської інтеграції та політик ЄС.

У 2012 році ЄС було нагороджено Нобелівською премією миру за поширення ідей миру, примирення, демократії та прав людини в Європі. 26 січня 2022 року Європейська комісія оприлюднила Європейську декларацію про цифрові права та принципи – сукупність зобов'язання ЄС щодо надійної, безпечної та стійкої цифрової трансформації, де в центрі уваги є людина, що відповідає основним цінностям та фундаментальним правам ЄС.

Цифрові принципи ЄС

Люди в центрі уваги

Цифрові технології повинні захищати права людей, підтримувати демократію та забезпечувати відповідальну та нешкідливу поведінку всіх учасників цифрових процесів. ЄС сприяє поширенню цих цінностей у всьому світі.

Солідарність та інклюзивність

Технології мають об'єднувати, а не роз'єднувати людей. Кожен має мати доступ до інтернету, цифрових навичок, цифрових публічних послуг та справедливих умов праці.

Свобода вибору

Люди мають отримувати вигоду від справедливого онлайн-середовища, бути в безпеці від незаконного та шкідливого вмісту, а також мати повноваження, коли вони взаємодіють з новими технологіями, що розвиваються, як-от штучний інтелект.

Співучасть

Громадяни мають мати можливість брати участь у демократичному процесі на всіх рівнях та контролювати свої персональні дані.

Безпека та захист

Цифрове середовище має бути безпечним і надійним. Усі користувачі, з дитинства до старості, мають бути забезпечені відповідними можливостями та захистом.

Сталість

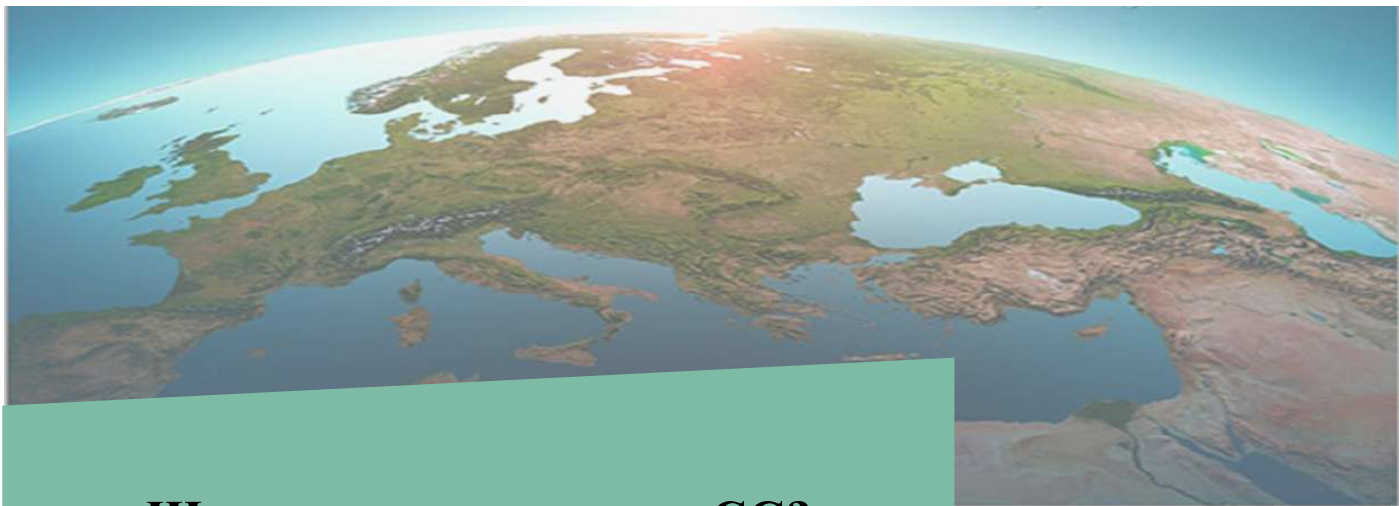
Цифрові пристрої повинні підтримувати сталий розвиток та екологічно чистий режим. Люди повинні знати про вплив на навколишнє середовище та енергоспоживання їхніми пристроями.

Цифрові принципи сформовано навколо 6 тем:

Більше детальної інформації:

1. Aims and values
2. Consolidated versions of the treaty on European Union and the treaty on the functioning of the European Union
3. Charter of Fundamental Rights of the European Union
4. European Digital Rights and Principles
5. Digital Rights and Principles Factsheet

Що таке громадянство ЄС?

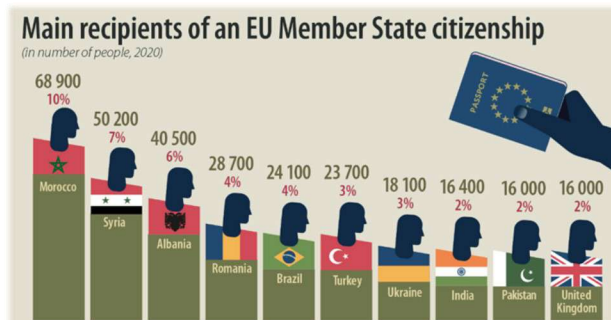
Громадяни країн-членів ЄС автоматично є громадянами Європейського Союзу. Будучи громадянами своєї країни з усіма правами та обов'язками, що передбачає громадянство, вони також є громадянами Європейського Союзу з додатковими правами та обов'язками. Громадянство ЄС доповнює, але не замінює національне громадянство.

Як розвивалася ідея громадянства ЄС?

Чому запровадження громадянства ЄС є важливим кроком?

- ◆ Надає громадянам країн-членів ЄС конкретні права, які є корисними для них.
- ◆ Сприяє зближенню народів Європи, посилює європейську інтеграцію, підтримує мир і взаєморозуміння на цілому континенті.
- ◆ Заохочує громадян переміщатися ЄС задля навчання або працевлаштування, що підвищує рівень життя та професійної реалізації.

Основні отримувачі громадянства країн-членів ЄС

Якими є права громадян ЄС?

Відсутність дискримінації

Законодавство ЄС захищає від дискримінації за ознакою статі, раси чи етнічного походження у різних сферах зайнятості, освіти, доступу до послуг, соціального захисту та соціальних виплат. Право ЄС також забороняє дискримінацію у сфері зайнятості на підставі релігії або переконань, інвалідності, віку та сексуальної орієнтації. Низка стратегій ЄС спрямована на розбудову Союзу рівності, наприклад: Стратегія ЄС щодо боротьби з антисемітизмом та підтримки єврейського виховання; Стратегія гендерної рівності; Стратегія щодо рівності для ЛГБТКІ; Стратегія ЄС щодо покращення інтернету для дітей тощо.

Ключові документи, які визначають такі права громадян ЄС: Договір про Європейський Союз (стаття 2); Договір про функціонування Європейського Союзу (стаття 18); Хартія основних прав Європейського Союзу (стаття 21).

Свобода пересування та проживання в межах ЄС

Кожен громадянин ЄС має право проживати, працювати, навчатися та подорожувати в межах країн-членів ЄС. Це означає, що їм для цього не потрібні віза, дозвіл на роботу або дозвіл на проживання. Члени сім'ї громадян ЄС також мають право супроводжувати або приєднатися до них, незалежно від свого громадянства.

Ключові документи, які визначають такі права громадян ЄС: Договір про функціонування Європейського Союзу (стаття 21(1)); Хартія основних прав Європейського Союзу (стаття 45); Директива 2004/38/ЄС про право громадян Європейського Союзу та членів їхніх сімей на свободу пересування і проживання на території держав-членів ЄС.

Право голосувати та висувати свою кандидатуру на виборах до місцевих органів управління та Європейського парламенту

Громадяни ЄС, які проживають в іншій державі-члені ЄС, можуть голосувати та балотуватися на виборах до Європейського парламенту на тих же умовах, що і громадяни країни-перебування. Громадяни ЄС також можуть голосувати і висувати свої кандидатури на муніципальних виборах у країні проживання на тих самих умовах, що і громадяни цієї держави.

Ключові документи, які визначають такі права громадян ЄС: Договір про Європейський Союз (Стаття 10(3)); Договір про функціонування Європейського Союзу (Стаття 20(2)(b), 22); Хартія основних прав Європейського Союзу (статті 39 і 40); Директива 93/109/ЄС про виборчі права; Директива 94/80/ЄС про право голосувати та висувати свою кандидатуру на муніципальних виборах.

Консульський захист під час перебування в державах, що не є членами ЄС

Громадяни ЄС мають право звернутися по допомогу до посольства або консульства будь-якої країни-члена ЄС, якщо країна-походження не має в третіх країнах консульства чи посольства або якщо консульство чи посольство не можуть допомогти такій особі. Це право є вираженням солідарності ЄС, згідно з якою держави-члени ЄС допомагають одна одній у складних ситуаціях.

Ключові документи, які визначають такі права громадян ЄС: Договір про Європейський Союз (Стаття 35); Договір про функціонування Європейського Союзу (Стаття 20(2)(c), 23); Хартія основних прав Європейського Союзу (стаття 46); Директива (ЄС) 2015/637 про координацію та заходи співробітництва з метою сприяння консульському захисту непередставлених громадян ЄС в третіх країнах; Директива (ЄС) 2019/997 про запровадження тимчасового проїзного документа.

У такий спосіб громадяни можуть впливати на політику ЄС. Кожен громадянин ЄС може зареєструвати власну ініціативу, яка впродовж 12 місяців повинна зібрати щонайменше один мільйон дійсних підписів (онлайн або на папері) щонайменше у семи країнах ЄС. Тоді ЄК зобов'язана відреагувати на ініціативу та вказати, яких дій вона буде вживати задля реалізації ініціативи.

Ключові документи, які визначають такі права громадян ЄС: Договір про Європейський Союз (Стаття 11(4)); Договір про функціонування Європейського Союзу (стаття 24(1)); Регламент (ЄС) 2019/788 про Європейську громадянську ініціативу громадян.

Можливість подати петицію до Європейського парламенту та скаргу до Європейського омбудсмена

Петицію може подати будь-який громадянин ЄС; кожен, хто легально проживає в державі-члені ЄС; будь-яка компанія, організація або асоціація, заснована в державі-члені ЄС. Тема петиції повинна відповідати сфері діяльності ЄС та безпосередньо стосуватися заявника. Петицію можна скласти лише індивідуально (онлайн або поштою). До Європейського омбудсмена можуть звертатися громадяни ЄС або неурядові організації, асоціації, компанії, університети та журналісти, що базуються в будь-якій державі-члені, зі скаргами, які стосуються інституцій, офісів або агентств ЄС; у разі попередніх невдалих спроб розв'язати проблему з відповідним органом ЄС тощо.

Ключові документи, які визначають такі права громадян ЄС: Договір про функціонування Європейського Союзу (Стаття 20(2)(d), 227); Хартія основних прав Європейського Союзу (статті 43 і 44); Регламент (ЄС, Євратом) 2021/1163, що встановлює правила та загальні умови, що регулюють діяльність омбудсмена.

Можливість звернутися до будь-якої інституції ЄС та отримати відповідь однією з офіційних мов ЄС

Усі установи ведуть онлайн-реєстри, де громадяни ЄС можуть знайти контактні дані, отримати доступ до документів та інформації, що допомагає бути в курсі подій в ЄС: Публічний реєстр документів Ради; Реєстр документів Європейського парламенту; Публічний реєстр документів Європейського центрального банку; Реєстр документів Європейської комісії; Публічний реєстр Європейської служби зовнішніх справ та ін.

Ключові документи, які визначають такі права громадян ЄС: Договір про функціонування Європейського Союзу (статті 15(1), 24); Хартія основних прав Європейського Союзу (статті 41(4), 42); Регламент (ЄС) № 1049/2001 про доступ громадськості до документів Європейського парламенту, Ради та Комісії.

Більше детальної інформації:

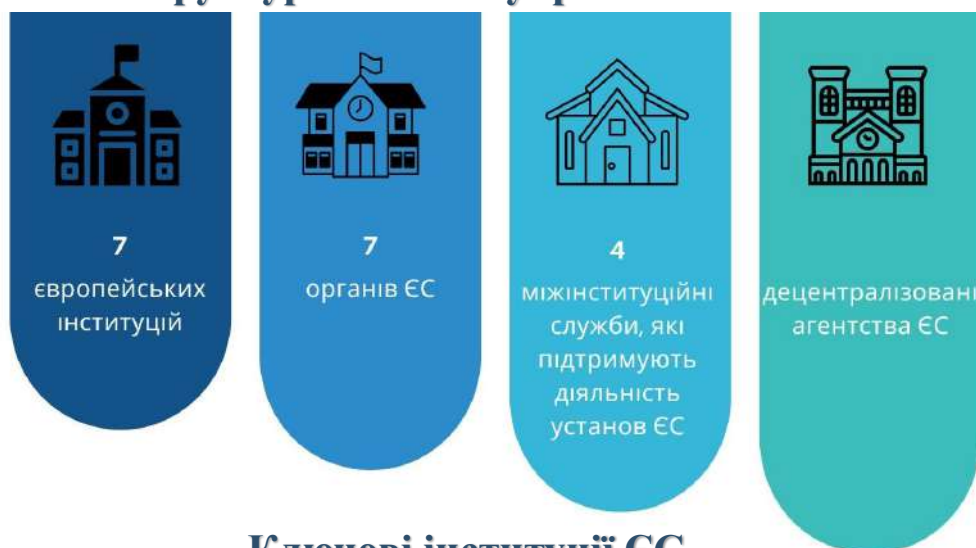
1. EU citizenship
2. Guide to EU citizenship
3. Directive 2004/38/EC of the European parliament and the council of 29 April 2004
4. Consolidated version of the treaty on the functioning of the European Union
5. European Citizens' Initiative Forum
6. Previous EU citizenship reports
7. Contact the European Union
8. Your EU citizenship rights
9. European Union Citizenship
10. Короткий посібник про ЄС

Якою є система управління ЄС?

Задля досягнення своїх цілей країни-члени створили низку інституцій, які ухвалюють та виконують рішення на рівні ЄС, працюють разом, аби досягати спільних інтересів країн та громадян Євросоюзу.

Структура системи управління ЄС

Ключові інституції ЄС

Європейський парламент – законодавчий орган ЄС, який представляє інтереси всіх громадян ЄС. У 1952 році була створена Національна асамблея Європейського співтовариства вугілля та сталі, яка в 1962 році була трансформована в Європейський парламент. Перші прямі вибори до Парламенту відбулися в 1979 році.

До поточного складу Європейського парламенту входить 720 євродепутатів, яких обирає кожна держава ЄС, пропорційно кількості населення шляхом прямих виборів кожні п'ять років. Але жодна країна не може мати менше ніж шість або більше ніж 96 депутатів. Депутати Європарламенту об'єднуються в політичні групи або ж діють як незалежні. ЄП працює у формі пленарних засідань і 20 комітетів, кожен з яких займається певною політичною сферою. Чинним Головою Європейського парламенту є Роберта Меццола. Засідання Європарламенту відбуваються у Страсбурзі та Брюсселі.

Функції Європарламенту

Законодавча:

прийняття законів ЄС разом з Радою ЄС на основі пропозицій Європейської комісії; прийняття рішень щодо міжнародних договорів; прийняття рішення про розширення

Бюджетна:

затвердження бюджету ЄС разом з Радою Європейського Союзу

Наглядова:

демократичний контроль за усіма інституціями ЄС; обрання Голови та затвердження складу Європейської комісії; розгляд звернень громадян та формування запитів; обговорення монетарної політики з Європейським центральним банком

Європейська рада – найвища інституція ЄС, яка визначає загальні політичні орієнтири та пріоритети розвитку ЄС. Європейську Раду створено у 1974 році як неформальний форум для обговорень важливих питань главами держав та урядів країн-членів ЄС. Її перше засідання відбулося у 1975 році. Маастрихтський договір 1992 року надав цій структурі формального статусу, який закріпив її нинішню функцію. У 2009 році Лісабонським договором запроваджено посаду Президента Європейської ради – першим цю посаду посів прем'єр-міністр Бельгії Герман ван Ромпей.

Європейська рада складається з глав держав і урядів усіх країн ЄС, президентів Європейської комісії та Європейської ради, якого обирає сама ЄР на два з половиною роки з можливістю переобрання. Президент Європейської ради представляє ЄС на міжнародній арені. Зазвичай Європейська рада збирається чотири рази на рік.

Функції Європейської ради

Розгляд складних питань, які не можуть бути вирішені на нижчих рівнях міжурядової співпраці, зокрема, визначення спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС, враховуючи стратегічні інтереси ЄС та оборонні наслідки

Висунення та призначення кандидатів на певні високопоставлені посади на рівні ЄС, такі як: Європейський центральний банк та Європейська комісія

Врегулювання суперечок між країнами-членами ЄС

Рада Європейського Союзу – законодавчий орган, що забезпечує узгодження національних інтересів країн-членів із досягненням цілей Союзу. Створена у 1952 році та складається з міністрів урядів країн-членів ЄС.

Рада збирається в різних конфігураціях, кожна з яких відповідає обговорюваній сфері політики (наприклад, загальні справи і зовнішні відносини, конкуренція, навколишнє середовище тощо). Кожна країна ЄС надсилає свого міністра, відповідального за цю сферу політики. Тому немає постійних членів Ради ЄС. Кожні шість місяців у Раді головує інша країна. Засідання Ради ЄС відбуваються у Брюсселі та Люксембурзі.

Функції Ради ЄС

Ухвалення законодавчих рішень спільно з Європейським парламентом або самостійно після одержання згоди чи консультацій від ЄП

Розробка зовнішньої політики та політики безпеки ЄС із врахуванням ключових пріоритетів Європейської ради

Приймання річного бюджету ЄС спільно з Європарламентом

Укладання угод між ЄС та іншими країнами або міжнародними організаціями

Координування політик країн ЄС

Європейська комісія – незалежний від національних урядів орган, який представляє і захищає інтереси ЄС, має найбільші виконавчі повноваження. Створена в 1958 році відповідно до установчих договорів ЄС.

До складу Європейської комісії входять по одному представникові від кожної держави-члена, які формують Колегію комісарів і є політично-відповідальні за діяльність ЄС у певній сфері. Комісарів призначають на п'ять років угодою між державами-членами і схвалюють Європейським парламентом та Радою ЄС. Президента Європейської комісії обирає Європейський парламент за поданням Ради ЄС. Президенткою Європейської комісії є Урсула фон дер Ляєн. Штаб-квартира ЄК розташована в Брюсселі.

Функції Європейської комісії

Пропонування нових законопроектів Парламенту та Раді

Управління та втілення політики і бюджету ЄС

Представлення ЄС на міжнародному рівні

Забезпечення дотримання європейського законодавства (разом з Судом ЄС)

До складу ЄК входять десятки Генеральних директоратів, кожен з яких підпорядковується одному з Комісарів та відповідає за конкретну сферу діяльності (конкуренцію, торгівлю, бюджет, кліматичну діяльність, довкілля, оборонну промисловість й космос, освіту тощо). Генеральні директорати напрацьовують законопроекти, які набувають офіційного статусу лише після схвалення на щотижневих засіданнях Колегії комісарів.

Генеральні директорати Європейської комісії

Генеральний директорат з питань комунікації (DG COMM)	Генеральний директорат з питань конкуренції (DG COMP)
Генеральний директорат з комунікаційних мереж, контенту та технологій (DG CNECT)	Генеральний директорат з цифрових послуг (DG DIGIT)
Генеральний директорат з питань освіти, молоді, спорту та культури (DG EAC)	Генеральний директорат регіональної та міської політики (DG REGIO)
Генеральний директорат з питань торгівлі та економічної безпеки (DG TRADE)	Генеральний директорат з питань оподаткування та митного союзу (DG TAXUD)
Генеральний директорат з економічних та фінансових питань (DG ECFIN)	Генеральний директорат з питань клімату (DG CLIMA)
Генеральний директорат з питань оподаткування та митного союзу (DG TAXUD)	Генеральний директорат з питань розширення та східного сусідства (DG NEAR)
Генеральний директорат з питань міжнародного партнерства (DG INTPA)	Генеральний директорат з морських справ та рибальства (DG MARE)
Генеральний директорат з питань міграції та внутрішніх справ (DG HOME)	Генеральний директорат з питань довкілля (DG ENV)
Генеральний директорат з питань бюджету (DG BUDG)	Генеральний директорат з людських ресурсів та безпеки (DG HR)
Генеральний директорат з питань перекладу (DGT)	Генеральний директорат з питань усного перекладу (SCIC)
Генеральний директорат з питань енергетики (DG ENER)	Генеральний директорат з інновацій та досліджень (DG RTD)
Генеральний директорат з питань внутрішнього ринку, промисловості, підприємництва та МСП (DG GROW)	
Генеральний директорат з питань зайнятості, соціальних справ та інклюзії (DG EMPL)	
Генеральний директорат з питань Близького Сходу, Північної Африки та Перської затоки (DG MENA)	
Генеральний директорат з питань охорони здоров'я та безпеки харчових продуктів (DG SANTE)	
Генеральний директорат з питань фінансової стабільності, фінансових послуг та Союзу ринків капіталу (DG FISMA)	
Генеральний директорат з питань європейського цивільного захисту та операцій з гуманітарної допомоги (ECHO)	
Генеральний директорат з питань оборонної промисловості та космосу (DG DEFIS)	

Склад Європейської комісії (2024–2029 рр.)

Суд Європейського Союзу (Суд справедливості) – представляє судову гілку влади в ЄС, забезпечує дотримання права під час голосування та тлумачення установчих договорів ЄС. Заснований у 1952 році та розташований у Люксембурзі. Склад Суду ЄС формують по одному судді від кожної держави-члена.

Справи, рішення у яких виносить Суд ЄС

Європейський центральний банк – головний елемент Євросистеми, створений у 1998 році. Повністю незалежний від інших інституцій ЄС під час ухвалення рішень. До складу ЄЦБ входять президент і віцепрезидент ЄЦБ, керівники національних центральних банків з усіх країн ЄС. Розташований у Франкфурті.

Ключові функції Європейського центрального банку

Керування курсом євро

Підтримка стабільності цін

Проведення економічної та монетарної політики ЄС

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), створений у 1958 році – некомерційна установа, незалежна від бюджету ЄС, яка фінансує проекти, що мають спільний інтерес для країн ЄС. Зосереджує свою діяльність на кліматі та навколишньому середовищі, розвитку, інноваціях та кваліфікації, малому та середньому бізнесі, інфраструктурі та згуртованості. ЄІБ є спільною власністю країн ЄС, що має метою: збільшити потенціал Європи щодо робочих місць і зростання; підтримувати дії щодо пом'якшення зміни клімату; просувати європейські політики поза ЄС. Рада директорів ЄІБ складається по одному представникові від країн ЄС, а також від Європейської комісії.

Європейський омбудсмен – незалежний і неупереджений орган, заснований у 1992 році та уповноважений притягувати до відповідальності інституції та агентства ЄС, а також сприяти належному управлінню. Омбудсмен отримує та розслідує скарги громадян ЄС, компаній та організацій, а також всіх, хто проживає чи офіційно зареєстрований в країнах ЄС, розслідує різні види порушень в адмініструванні, зокрема: несправедлива поведінка; дискримінація; зловживання владою; відсутність інформації або відмова її надати; невинуватене затягування в прийнятті рішень; неправильні процедури. Європейський парламент обирає Омбудсмена на п'ятирічний термін з можливістю переобрання.

Європейський інспектор із захисту даних (посада створена у 2001 році) гарантує, що установи та органи ЄС поважають право людей на конфіденційність під час обробки їхніх особистих даних. Обирає Європейський парламент терміном на п'ять років з можливістю переобрання. Повноваження: контроль за обробкою персональних даних адміністрацією ЄС для забезпечення дотримання правил конфіденційності; надання консультацій інституціям та органам ЄС щодо всіх аспектів обробки персональних даних і відповідної політики та законодавства; розгляд скарг та проведення розслідувань; співпраця з національними органами влади країн ЄС для забезпечення послідовності захисту даних; відстеження нових технологій, які можуть вплинути на захист даних.

Європейська рада із захисту даних – незалежний орган, який забезпечує послідовне застосування правил захисту даних у всьому ЄС та сприяє співпраці між національними органами захисту даних у ЄС. До її складу входять національні органи із захисту даних усіх країн ЄС та Європейський інспектор із захисту даних. Повноваження Ради: надання загальних вказівок для роз'яснення Загального регламенту про захист даних (GDPR); вироблення висновків про узгодженість, щоб забезпечити послідовне тлумачення GDPR усіма національними регуляторними органами; консультування Європейської комісії з питань захисту даних та будь-яких запропонованих нових законів ЄС, які мають особливе значення для захисту персональних даних; заохочення національних органів захисту даних працювати разом і обмінюватися інформацією та найкращими практиками один з одним.

Міжінституційні служби, які підтримують роботу установ ЄС

Публікаційний офіс, створений у 1969 році.

Європейський офіс відбору персоналу, створений у 2003 році.

Європейська школа адміністрації, створена у 2005 році.

Команда реагування на надзвичайні комп'ютерні ситуації, створена у 2012 році.

Децентралізовані агентства – це органи, створені на підставі окремих законодавчих актів ЄС для виконання конкретних завдань, які також називають центрами, фондами, інститутами, офісами або установами. Вони сприяють реалізації політик ЄС, посилюють співпрацю між ЄС і національними урядами, об'єднуючи знання, технічний і спеціалізований досвід установ ЄС та національних органів влади. Сьогодні існує понад 30 децентралізованих установ, які мають власну правосуб'єктність і створюються на невизначений термін. Наприклад, Європейське оборонне агентство, Європейське виконавче агентство з клімату, інфраструктури та навколишнього середовища (CINEA), Виконавче агентство з питань освіти та культури (EACEA), Європейська рада з інновацій та Виконавче агентство малих і середніх підприємств (EISMEA), Європейське дослідницьке виконавче агентство (REA), Виконавче агентство охорони здоров'я (PHEA) тощо.

Більше детальної інформації:

1. Types of institutions and bodies
2. European Parliament
3. European Parliament
4. EU Whoiswho Official directory of the European Union
5. Browse chamber
6. European Council
7. Council of the European Union
8. The court of justice of the European Union
9. European Central Bank (ECB)
10. European Court of Auditors (ECA)
11. Decision of the President of the European Commission of 1 December 2024 on the organisation of responsibilities of the Members of the Commission
12. Як працює Європейський Союз. Довідник інституцій ЄС
13. Короткий посібник про ЄС
14. Склад Європейської комісії (2024–2029 pp.)

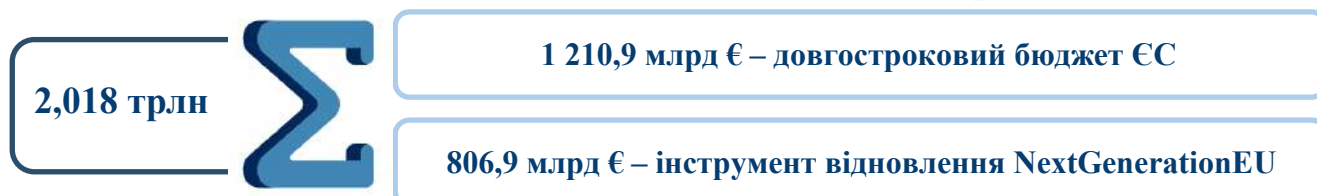
Яким є бюджет ЄС?

Бюджет ЄС – це інструмент, який дає змогу реалізовувати політичні пріоритети та інвестувати у великомасштабні проєкти, які країни ЄС не могли б профінансувати самостійно через суттєву вартість проєктів або їх транскордонний характер. Об'єднання ресурсів, протистояння спільним викликам і допомога всім країнам ЄС, їхнім громадянам і не лише, відбувається завдяки бюджету ЄС, що створює додану вартість, зміцнює економіку та геополітичне становище Європи.

Головна мета бюджету ЄС – стимулювати зростання та конкурентоспроможність на рівні ЄС. Його здебільшого використовують з метою інвестування та доповнення національних бюджетів держав ЄС. Також бюджет ЄС є сильнішим вираженням солідарності і головним інструментом реагування ЄС на кризи, наприклад, подолання пандемії коронавірусу, подолання наслідків від війни в Україні, боротьба зі зміною клімату. Також спрямовується на розбудову стратегічної автономії Європи та забезпечення енергетичної незалежності континенту.

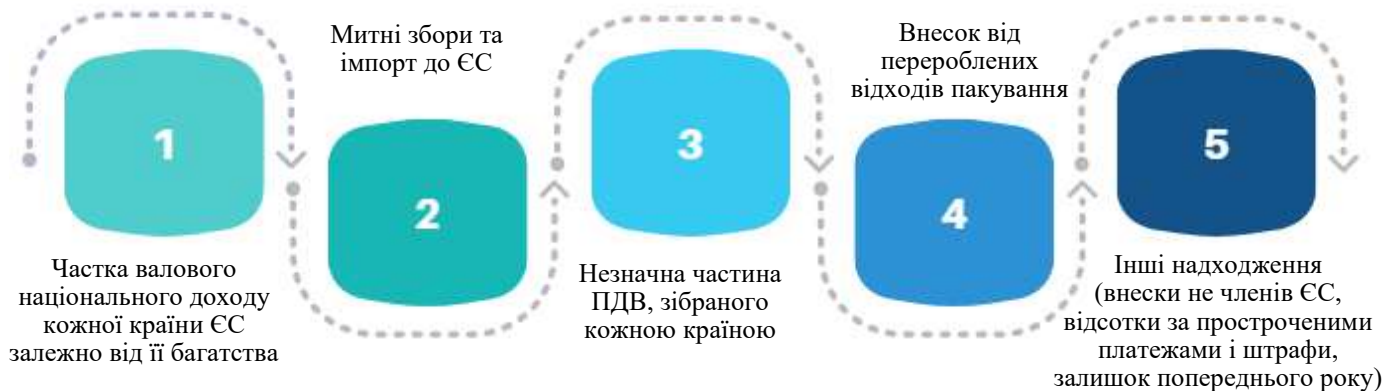
Поточний бюджет ЄС на 2021–2027 роки

- Єдиний ринок, інновації та цифрові технології (149,5 млрд €)
- Згуртованість, стійкість і цінності (426,7 млрд €)
- Природні ресурси та навколишнє середовище (401 млрд €)
- Міграція та управління кордонами (25,7 млрд €)
- Безпека та оборона (14,9 млрд €)
- Сусідство та світ (110,6 млрд €)
- Європейське державне управління (82,5 млрд €)
- NextGenerationEU (806,9 млрд €)

Джерела фінансування бюджету ЄС

Типи правових актів, на яких базується бюджетне право ЄС

Договори ЄС

- Договір про функціонування Європейського Союзу (ДФЄС)
- Договір про Європейський Союз (ДЄС)

Бюджетне законодавство ЄС

- Багаторічні фінансові рамки (БФР)
- Фінансовий регламент

Міжінституційні угоди, що забезпечують бюджетну дисципліну та раціональне фінансове управління в рамках поточного бюджету ЄС

Інституційну основу функціонування бюджетної системи ЄС формують установи, які уповноважені затверджувати акти бюджетного права або беруть безпосередню участь у процесах формування, ухвалення та контролю за виконанням бюджету, як-от: Європейський парламент, Рада ЄС, Європейська комісія, Європейська рахункова палата, Суд ЄС й інші органи, засновані відповідно до положень і договорів Євросоюзу.

Більше детальної інформації:

1. The EU budget in motion. An official website of the European Union
2. EU budget law. An official website of the European Union
3. How the EU budget is spent. An official website of the European Union
4. How the EU budget is financed. An official website of the European Union
5. Зелений і безпечний Європейський Союз : монографія / [А. О. Бояр (кер. авт. кол.), І. В. Кицюк, Н. І. Романюк та ін.] ; за ред. А. О. Бояра, В. Й. Лажніка. Луцьк : Вежа-друк, 2023. 592 с.

Що таке політики ЄС та яких сфер вони стосуються?

Політика ЄС – це комплекс заходів, що проводяться ним стосовно конкретних сфер суспільного життя.

Зовнішня діяльність ЄС

Оскільки сфер діяльності ЄС як внутрішніх, так і зовнішніх налічуються десятки, то в установчих договорах термін «політика» використовується у множині – «політики».

Процес європейської інтеграції передбачає формування та реалізацію спільних політик ЄС. Спільна політика – це сукупність нормативно-правових актів ЄС, принципів та методів їх реалізації, які спільно впроваджуються інституціями ЄС та державами-членами з метою досягнення визначених цілей та завдань політики.

За предметом регулювання політики ЄС поділяються на дві групи:

Внутрішня діяльність та політики ЄС стосуються таких сфер

Типи спільних політик ЄС

базові (рамкові)

– визначають стратегічні завдання розвитку для всіх учасників інтеграційного процесу, узгоджуються між ними і фіксуються в засновницьких договорах (політики типу розвитку спільного ринку або поглиблення економічного та валютного союзу). Є обов'язковими до виконання усіма державами-членами ЄС. Вважається, що основною базовою політикою ЄС є європейська інтеграція як така.

вторинні

– ґрунтуються на договорах ЄС, але їхнє впровадження не потребує переходу до наступного етапу інтеграції, при цьому прийняття рішень на наднаціональному рівні не є обов'язковим для виконання на національному рівні (наприклад, певні аспекти міжнародної співпраці). З часом вторинні політики можуть стати базовими (наприклад, так було з політикою рибальства, яка виокремилася із сільськогосподарської політики у вторинну, а пізніше перейшла в базову).

горизонтальні

– впливають на загальні умови суспільно-політичного та економічного життя кожної країни (стосуються п'яти широких галузей: регіональний розвиток; соціальний поступ; оподаткування; конкуренція, захист довкілля).

секторальні

– стосуються окремих секторів економіки країн (наприклад, промислова, наукова, енергетична, транспортна, сільськогосподарська, освіта, наука, молодь, спорт).

Спільні політики ЄС формуються за такими моделями:

- 1) спеціальний метод Співтовариства;
- 2) регулятивна модель ЄС;
- 3) багаторівнева система державного управління;
- 4) інтенсивне міжурядове співробітництво.

Принципи спільних політик ЄС:

Принцип наділення компетенції - інституції Євросоюзу мають лише ті компетенції, які зафіксовані в установчих договорах ЄС та ратифіковані усіма державами-членами.

Принцип пропорційності - повноваження інституцій ЄС не повинні перевищувати того, що необхідно для досягнення цілей договору.

Принцип субсидіарності - у тих сферах, де Євросоюз може діяти більш ефективно, ніж національні уряди, то інституції ЄС можуть втручатися в їх реалізацію для більш ефективних результатів.

Виклики у реалізації спільних політик ЄС:

кардинальна зміна у безпековій політиці ЄС;

зростаюче протистояння між ЄС та іншими міжнародними акторами (росія, Туреччина, Китай тощо);

проблеми із імплементацією завдань у боротьбі зі змінами клімату;

послаблення європейського підходу до міжнародного порядку, заснованого на правах людини;

міграційна криза;

переоцінка ролі ЄС у ліберальному міжнародному порядку.

Згідно з новими політичними пріоритетами, презентованими Європейською Комісією на період 2024–2029 рр., під впливом екзогенних та ендегенних викликів ЄС модифікує підходи щодо імплементації конкурентоспроможності, оборонної політики, економічної, кліматичної, міграційної, енергетичної, соціальної та інноваційної політик.

У договорах ЄС виокремлюються галузі, де діяльність Союзу зводиться до доповнення й підтримки заходів, здійснюваних на рівні окремих держав.

Зокрема, у статті 6 Договору про функціонування ЄС зазначено, Союз має повноваження вживати заходів для підтримки, координації та доповнення дій держав-членів у таких сферах на європейському рівні:

- (a) охорона та зміцнення здоров'я людини;
- (b) промисловість;
- (c) культура;
- (d) туризм;
- (e) освіта, професійне навчання, молодь та спорт;
- (f) цивільний захист;
- (g) адміністративне співробітництво.

Політики ЄС регулюються нормативно-правовими документами. **Acquis communautaire** (законодавство ЄС) – це сукупність спільних прав та обов’язків, які є обов’язковими для всіх держав-членів ЄС, що постійно оновлюється та включає в себе:

Держави-кандидати повинні прийняти *acquis* до того, як вони зможуть приєднатися до ЄС і зробити його частиною свого національного законодавства.

Прийняття та імплементація *acquis* є основою переговорного процесу щодо вступу до ЄС.

Більше детальної інформації:

1. Ніщський договір
2. Acquis communautaire. European Commission
3. Areas of EU action. European Commission
4. Горизонтальні політики ЄС у системі спільних політик ЄС (Краєвська О.)
5. Key challenges facing the European Union
6. Спільні політики Європейського Союзу (Дір І.)

Що таке внутрішній ринок ЄС?

Внутрішній ринок Європейського Союзу – це єдиний ринок, де забезпечено вільний рух товарів, послуг, капіталу та людей, а громадяни можуть вільно жити, працювати, навчатися та вести бізнес.

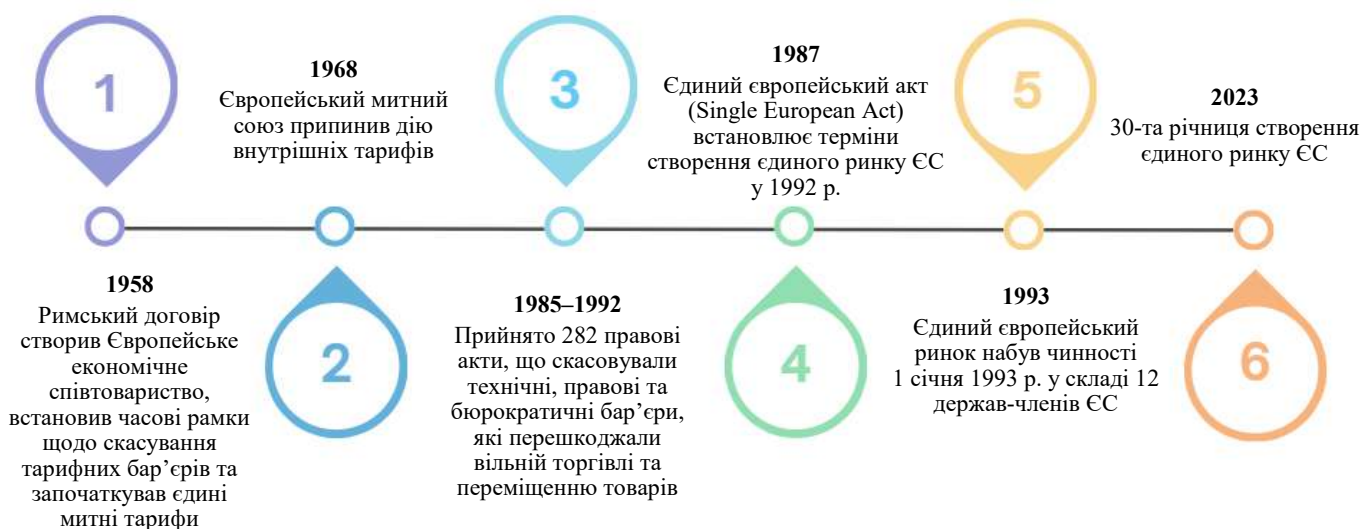
Єдиний ринок – це усунення бар'єрів та спрощення наявних правил для того, щоб кожен громадянин ЄС міг максимально використати можливості, які відкрились перед ним завдяки прямому доступу до 27 країн та 450 мільйонів людей.

«Чотири свободи» єдиного ринку

З моменту свого створення у 1993 році єдиний ринок забезпечив більш відкриту конкуренцію, створив робочі місця та зменшив багато торговельних бар'єрів. Закон про єдиний ринок прийнято у двох частинах (у 2011 та 2012 роках), які містять пропозиції щодо подальшого використання його переваг задля підвищення рівня зайнятості та зміцнення довіри до європейського бізнесу.

Основні етапи на шляху досягнень єдиного ринку ЄС

Переваги від скасування регуляторних перешкод на внутрішньому ринку ЄС

Єдиний ринок ЄС у цифрах:

Основні цілі програми єдиного ринку ЄС на 2021–2027 роки

Більше детальної інформації:

1. Internal market. EUR-Lex
2. European Single Market
3. Internal market: Glossary of summaries. EUR-Lex
4. 30th anniversary of the EU single market
5. EU single market

Якою є міжнародна суб'єктність та дипломатія ЄС?

Міжнародна суб'єктність Європейського Союзу є унікальним феноменом у сфері міжнародних відносин, що відображає особливий характер ЄС як наднаціонального об'єднання. Багатогранність міжнародної суб'єктності ЄС робить Об'єднання ключовим актором формування світового порядку та розв'язання глобальних проблем.

Компоненти міжнародної суб'єктності ЄС

1 Визнання

Сприйняття та взаємодія з актором з боку інших суб'єктів. Європейський Союз є впливовим глобальним гравцем, який має встановлені дипломатичні відносини з більшістю країн світу та представництво в міжнародних організаціях.

2 Повноваження

Засіб впливу суб'єкта на правову поведінку об'єктів. За цим критерієм можна розглядати ЄС у контексті його правової компетенції діяти в певній сфері.

3 Автономія

Відображає інституційну самобутність та незалежність актора від інших акторів. ЄС – унікальна наднаціональна структура з власною інституційною, правовою та фінансовою системами.

4 Згуртованість

Ступінь, до якого суб'єкт може формулювати та артикулювати внутрішньо узгоджені політичні вподобання. Для ЄС згуртованість означає спільні цінності, узгоджені позиції, спільні політики та ін. Однак горизонтальні конфлікти (розбіжності між державами-членами та розбіжності між інституціями на рівні ЄС) можуть ставити під сумнів рівень згуртованості Об'єднання.

5 Можливість

Здатність ЄС реалізовувати свої зовнішньополітичні цілі та здійснювати вплив на міжнародну арену, використовуючи свої ресурси та інструменти.

6 Присутність

Здатність ЄС здійснювати вплив за межами своїх кордонів. У такому разі вплив – це здатність актора змінювати поведінку своїх партнерів, використовуючи такі методи і ресурси, як «м'яка» або «жорстка сила».

7 Спроможність

Відносять до внутрішнього контексту зовнішніх дій ЄС, який вважають визначальним фактором його спроможності діяти. Цей критерій охоплює різні аспекти: легітимність процесу прийняття рішень, легітимний характер зовнішньополітичних пріоритетів (що передбачає наявність спільних цінностей серед держав-членів ЄС) та наявність спільних політичних інструментів.

8 Компетентність ефективно реагувати на потреби інших і діяти відповідно до них у певному контексті

Для ЄС цей підхід передбачає наявність спільних цінностей серед держав-членів; високий рівень легітимності в процесі прийняття рішень; здатність визначати пріоритети в зовнішній політиці; можливість розробляти та впроваджувати політику, використовуючи при цьому всі інструменти міжнародних відносин (дипломатію, переговори тощо).

9 Здатність формулювати чіткі цілі та приймати рішення відповідно до цих цілей

На сьогодні ЄС прийняв широкий спектр декларацій та погодив амбітні цілі в різних сферах та значною мірою у сфері зовнішньої та безпекової політики, що свідчить про наявність політичної волі до зміцнення ЄС як суб'єкта безпекової політики.

10 Наявність необхідних адміністративних та операційних можливостей для реалізації рішень

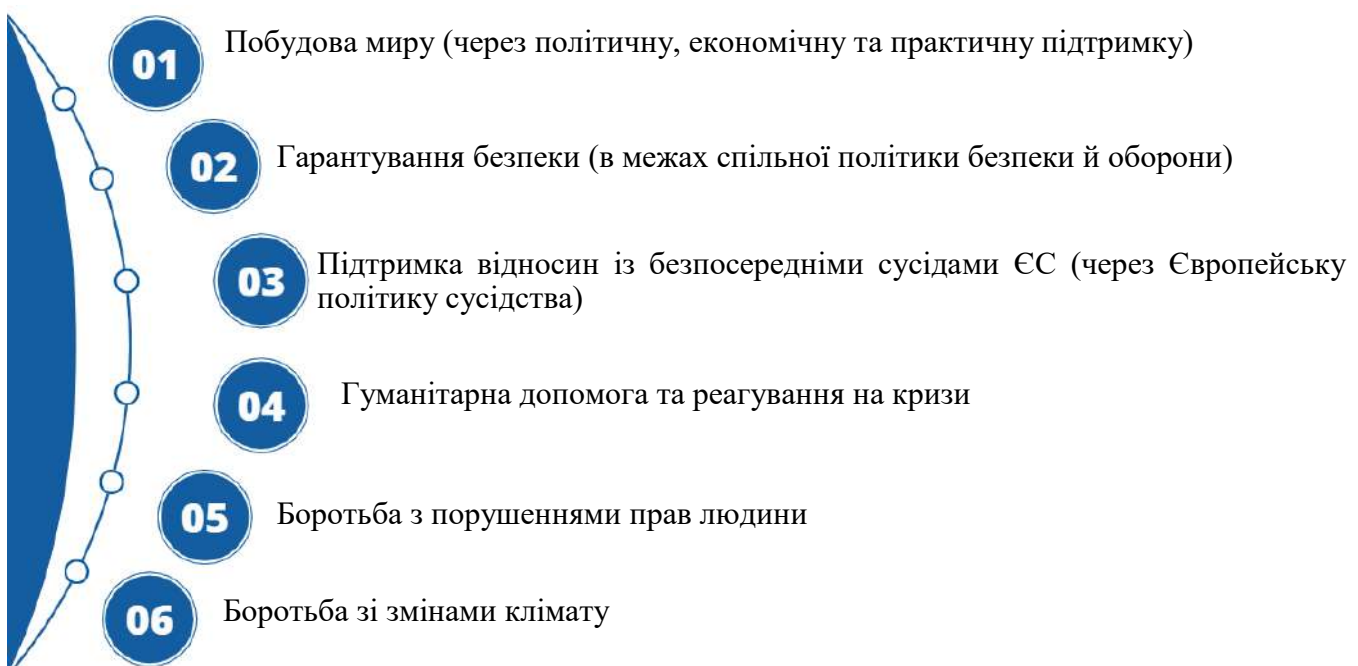
ЄС володіє багатьма механізмами та компетенціями для реалізації своїх цілей. Незважаючи на періодичні труднощі в ухваленні рішень, було багато випадків внутрішніх «криз» або великих міжнародних подій, які призвели до необхідності вирішувати, що зробило ЄС поступово більш дієздатним.

11 Представництво на міжнародній арені

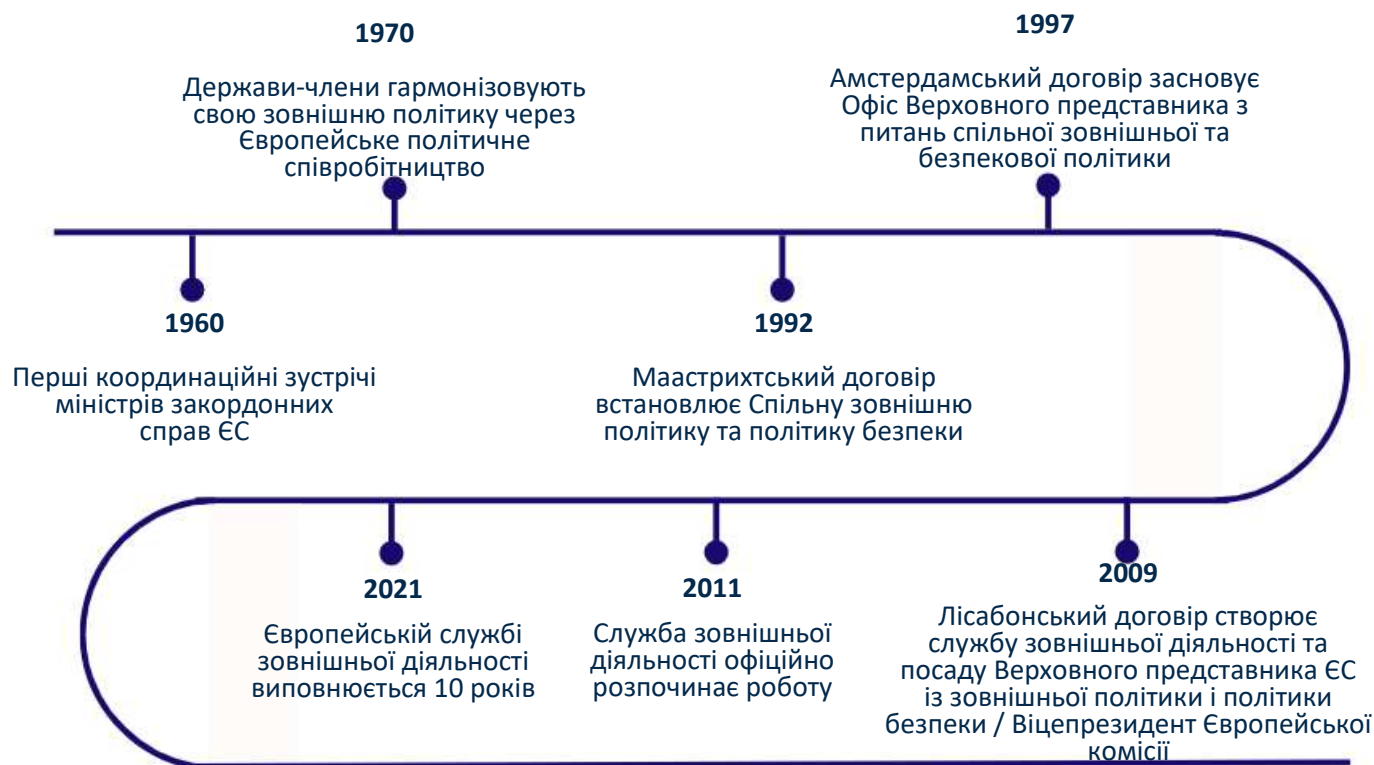
У випадку ЄС – здатність представляти об'єднану Європу в міжнародному вимірі. На сучасному етапі це відбувається за допомогою Голови Європейської ради, Верховного представника ЄС із зовнішньої політики і політики безпеки та Комісії, а також шляхом співпраці між дипломатичними і консульськими місіями держав-учасниць, з одного боку, та Європейської служби зовнішньої діяльності (ЄСЗД) і представництвами Комісії в третіх країнах та міжнародних організаціях – з другого.

Європейська служба зовнішньої діяльності (ЄСЗД) – орган Європейського Союзу, який допомагає Верховному представникові ЄС із зовнішньої політики та політики безпеки узгоджувати спільну зовнішню політику й політику безпеки та здійснювати зовнішньополітичну діяльність на міжнародній арені. Це функціонально автономний орган Європейського Союзу, окремий від Європейської комісії та Генерального секретаріату Ради, з правоздатністю, потрібною для виконання своїх функцій, завдань і досягнення власних цілей. ЄСЗД виконує обов'язки Міністерства закордонних справ і дипломатичного корпусу на рівні Європейського Союзу та співпрацює з іншими інституціями ЄС із питань, які належать до їх спільної компетенції. Європейська служба зовнішньої діяльності також керує дипломатичними та стратегічними партнерськими відносинами з країнами, які не є членами ЄС; співпрацює з національними дипломатичними службами країн Європейського Союзу, ООН й інших провідних держав.

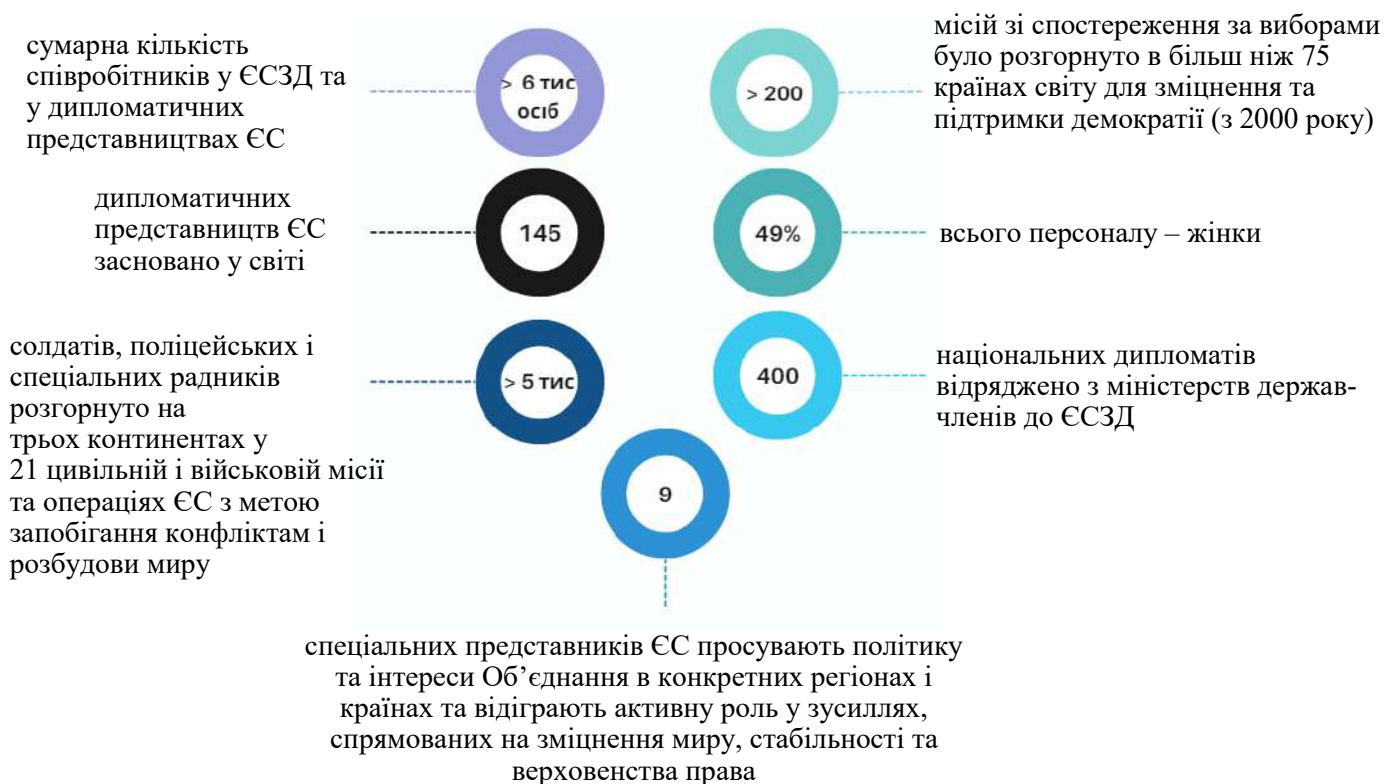
Основні завдання діяльності ЄСЗД

Ключові дати у розвитку дипломатичної служби Європейського Союзу

Кількісна складова дипломатії ЄС

Повноваження головного дипломата ЄС

- Загальне керівництво Спільною зовнішньою та безпековою політикою ЄС, включаючи Спільну політику безпеки та оборони (СПБО)
- Головування на зустрічах міністрів закордонних справ, міністрів оборони, торгівлі та розвитку держав-членів ЄС
- Оперативне управління місіями та операціями ЄС, розгорнутими в межах СПБО
- Забезпечення послідовності та узгодженості зовнішніх дій ЄС
- Представлення ЄС на міжнародних зустрічах
- Керівництво дипломатичною мережею ЄС та ін.

З моменту набуття чинності Лісабонського договору Верховний представник є також віцепрезидентом Європейської комісії. У 2024 р. новою Верховною представницею ЄС із зовнішньої політики та політики безпеки стала Кая Каллас, яка прийшла на зміну Жозепу Боррелю (головний дипломат ЄС з 1 грудня 2019 р.). За час існування ЄС головними дипломатами були також Кетрін Ештон (2009–2014 рр.) та Федеріка Могеріні (2014–2019 рр.).

В інституційному плані ключовими акторами публічної дипломатії ЄС є делегації ЄС, які тісно співпрацюють зі штаб-квартирою Європейської служби зовнішньої діяльності в Брюсселі та з департаментами Європейської комісії із зовнішньою компетенцією, такими як Генеральний директорат з питань зовнішньої торгівлі, розширення та міжнародного розвитку. Крім того, у межах СПБО ЄС відіграє провідну роль у миротворчих операціях, запобіганні конфліктам і зміцненні міжнародної безпеки. Це невід'ємна частина комплексного підходу ЄС до врегулювання кризових ситуацій з використанням цивільних і військових ресурсів. Спільна зовнішня та безпекова політика ЄС дає можливість Об'єднанню виступати й діяти на міжнародній арені як єдине ціле, дозволяючи державам-членам ЄС разом долати виклики, які вони не можуть побороти поодиночці, і сприяючи безпеці та процвітання громадян ЄС.

Більше детальної інформації:

1. EEAS: The Diplomatic Service of the European Union
2. Greißeveci L. EU Actorness in International Affairs: The Case of EULEX Mission in Kosovo, Perspectives on European Politics and Society
3. High Representative / Vice President
4. Richard Y., Hamme G. The European Union as an Actor in International Relations. A Geographical Assessment of European Actorness
5. Rieker P., Giske M. Actorness, Differentiated Integration, and EU(rope)'s Role in the World
6. Savic M. The European Union's Legal Personality in International Law – Character, Structure, and Scope
7. The EU as a global actor

Якими є ключові компоненти глобального лідерства ЄС?

Європейський Союз як важливий актор сучасних міжнародних відносин бере активну участь у геополітичній гонці за глобальне лідерство, змагаючись за першість проти США, Китаю, російської федерації та інших держав, які прагнуть отримати цей авторитетний статус. Питання глобального лідерства Європейського Союзу – це комплексний підхід, що ґрунтується на низці головних компонентів, які визначають його унікальну роль та вплив на міжнародній арені.

Місія ЄС

– сприяння миру, безпеці, процвітання та інтересам європейських громадян. ЄС працює над запобіганням і врегулюванням конфліктів, зміцненням стійких демократій, просуванням прав людини та сталого розвитку, а також над зміцненням глобального порядку, заснованого на співпраці та правилах.

Основні компоненти глобального лідерства ЄС

Торгівля

14,6 % світового імпорту та експорту припадає на Європейський Союз. Сильна, справедлива та відкрита торгівля робить Європу привабливим місцем для ведення бізнесу. Це ключ до зміцнення ролі ЄС як глобального лідера при забезпеченні найвищих стандартів захисту клімату, навколишнього середовища та охорони праці.

Гуманітарна допомога

ЄС разом з його державами-членами є найбільшим світовим донором гуманітарної допомоги. ЄС виділив у 2023 році 1,7 млрд євро на забезпечення мільйонів людей продуктами харчування, житлом, освітою та охороною здоров'я у понад 110 країнах світу, найбільша частка з яких припадає на країни Африки на південь від Сахари. ЄС гуманітарну діяльність провадить за принципами гуманності, нейтралітету, неупередженості та незалежності, як це закріплено в Європейському консенсусі щодо гуманітарної допомоги. Широка мережа гуманітарних експертів Європейської Комісії у понад 40 країнах світу дає змогу здійснювати ретельний моніторинг кризових ситуацій та операцій з надання допомоги.

Боротьба з кліматичними змінами

У 2021 році ЄС разом зі своїми державами-членами виділив 23,4 млрд євро на підтримку країн, що розвиваються, у скороченні викидів парникових газів та адаптації до наслідків зміни клімату. Глобальне лідерство ЄС у сфері клімату підтверджено такими ініціативами, як, наприклад, Система торгівлі квотами на викиди (2005 р.), Паризька кліматична угода (2015 р.) та Зелений курс (2019 р.). Під час Маастрихтських дебатів 2024 р. президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн підкреслила лідерство Європи в галузі чистих технологій і наголосила, що декарбонізація посилить її конкурентні позиції порівняно з Китаєм, США та країнами Перської затоки. Будь-яке відхилення від зеленого, кліматичного порядку денного ЄС зашкодить глобальній позиції Європи та послабить її вплив на кліматичні переговори, підриваючи її регуляторну владу та модель економічної дипломатії.

Допомога у сфері розвитку

ЄС є світовим лідером з надання допомоги у сфері розвитку, а його держави-члени інвестують більше, ніж решта країн світу разом узятих, що становило 70,2 млрд євро у 2021 році.

Права людини

У 2022 році 6600 правозахисників отримали підтримку ЄС. Європейський Союз є непохитним прихильником і захисником прав людини в усьому світі, а також у межах своїх кордонів.

Глобальний Шлюз / Глобальні Ворота (Global Gateway)

Європейська стратегія спрямована на покращення зв'язку між країнами світу. Вона покликана мобілізувати до 300 мільярдів євро інвестицій у глобальну інфраструктуру між 2021 і 2027 роками та підтримувати «зелений» і цифровий перехід у всьому світі. Стратегія має п'ять інвестиційних пріоритетів: цифрові технології, клімат та енергетика, транспорт, охорона здоров'я, освіта та дослідження.

Подолання пандемії COVID-19

З моменту спалаху COVID-19 на початку 2020 року ініціатива «Команда Європа» виділила 40 мільярдів євро на підтримку країн-партнерів у боротьбі з пандемією. ЄС експортував понад 1,4 мільярда доз вакцин у понад 150 країн. ЄС був одним з провідних учасників COVAX, глобальної ініціативи за справедливий доступ до вакцин проти COVID-19 і надалі співпрацює з міжнародними партнерами, щоб забезпечити готовність світу до майбутніх пандемій. ЄС також запровадив загальну систему сертифікатів про вакцинацію, що полегшило людям в ЄС можливість знову подорожувати.

Європейський фонд миру

Підтримка партнерів, запобігання конфліктам, розбудова миру і зміцнення міжнародної безпеки. Європейський фонд миру (фінансування у 7,9 млрд євро) зміцнює геополітичну позицію ЄС як глобального гравця у сфері безпеки та оборони шляхом: надання летального і нелетального обладнання партнерам; фінансування операцій з підтримання миру під егідою міжнародних та регіональних організацій; надання обладнання в доповнення до навчань ЄС; допомога з операціями з підтримання миру під егідою африканських країн з бюджетом 730 млн євро (2021–2024 рр.).

Європейське лідерство також означає тісну співпрацю із сусідніми країнами, впровадження комплексної стратегії щодо Африки та підтвердження європейської перспективи країн Західних Балкан. Крім того, ЄС стикнувся з безпрецедентними викликами – фінансова криза й глобальна пандемія, а за ними – російська агресія проти України й подальша енергетична криза. Ці історичні події продемонстрували необхідність швидко й рішуче реагувати на нові виклики. Водночас ЄС продовжив і навіть активізував свої дії для досягнення «зелених» та цифрових цілей.

Задля посилення глобального лідерства ЄС Урсула фон дер Ляєн у новому порядку денному на період 2024–2029 рр. пропонує створити нові посади:

1. **Єврокомісар з питань оборони** – для координації зусиль на європейському рівні, зосереджуючись на зміцненні оборонно-промислової бази, інноваціях і створенні Єдиного ринку оборонних продуктів і послуг.
2. **Розширення мандату Єврокомісара з питань розширення** – Єврокомісару доручено керувати процесом розширення ЄС, гарантувати, що країни-кандидати відповідають необхідним критеріям, і підтримувати їх інтеграцію в рамки ЄС.
3. **Єврокомісар у справах Середземномор'я** – фокусується на інвестиціях, партнерствах, економічній стабільності, створенні робочих місць, енергетиці та безпеці в Середземноморському регіоні.
4. **Єврокомісар з житлової політики** – для подолання щораз більшої житлової кризи цей уповноважений контролюватиме реалізацію Європейського плану доступного житла.
5. **Єврокомісар з питань рибальства** – для забезпечення сталості, конкурентоспроможності та стійкості сектору рибальства.

Більше детальної інформації:

1. A short guide to the EU
2. A stronger Europe in the world
3. EU Action Plan on Human Rights and Democracy
4. Europe as an international normative power: state of play and perspectives
5. Europe's Choice. Political Guidelines for the Next European Commission 2024–2029
6. Humanitarian aid and civil protection
7. The EU as a Global Actor
8. The EU must reclaim its climate leadership

На яких принципах ведеться зовнішня політика ЄС?

Зовнішня політика ЄС ґрунтується на низці фундаментальних принципів, які відображають цінності та стратегічні інтереси Об'єднання. Вони є основою створення, розвитку та розширення ЄС; формують засади взаємодії ЄС з іншими міжнародними суб'єктами, зокрема державами та міжнародними організаціями; визначають підходи до подолання глобальних викликів. Принципи зовнішньої політики ЄС спрямовані на створення більш стабільного та справедливого світового порядку.

Ключові принципи, якими керується ЄС у своїй діяльності на міжнародній арені

01

Принцип демократичного
врядування

05

Принцип
багатосторонності в
міжнародних відносинах

09

Принцип вільної та
справедливої торгівлі

02

Принцип захисту прав
людини

06

Принцип рівності та
заборони дискримінації

10

Принцип єдності

03

Принцип верховенства
права

07

Принцип солідарності

11

Принцип партнерства

04

Принцип запобігання
конфліктам і підтримки
миру

08

Принцип відповідальності

12

Принцип залучення

Принцип демократичного врядування. ЄС виступає промоутером демократії в країнах-партнерах, використовуючи такі інструменти: політико-дипломатичні заходи та дії; спостереження за виборами; міжнародне співробітництво та допомога ЄС у розвитку належного врядування та громадянського суспільства; санкції; Європейський фонд за демократію (The European Endowment for Democracy), Європейський фонд миру (European Peace Facility). Міжнародні інструменти допомоги ЄС: Інструмент передвступної допомоги країнам-аплікантам ЄС (IPA), а також Європейський інструмент сусідства (ЄІС) для країн-сусідів, зокрема країн Східного партнерства. У 2020 р. прийнято План дій ЄС з прав людини і демократії на період 2020–2024 років (EU ACTION PLAN ON HUMAN RIGHTS AND DEMOCRACY 2020–2024), який підтверджує рішучу відданість ЄС подальшому просуванню універсальних цінностей для всіх.

Принцип захисту прав людини. Основні напрями політики та дій у сфері прав людини в Європейському Союзі: захист фундаментальних прав людини для громадян ЄС; просування захисту прав людини в усьому світі. Важливу роль у цих процесах відіграє Спеціальний представник ЄС з прав людини. Завданням Спеціального представника з прав людини є підвищення ефективності та видимості політики ЄС у сфері прав людини. Спеціальний представник має широкий, гнучкий мандат, який забезпечує можливість адаптації до мінливих геополітичних обставин; тісно співпрацює з Європейською службою зовнішньої діяльності, яка надає всеохопну підтримку його роботі. Разом вони забезпечують інтеграцію прав людини у зовнішню діяльність ЄС і відіграють центральну роль у контролі за виконанням Плану дій з прав людини і демократії (2020–2024).

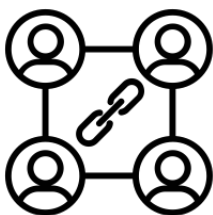
Принцип верховенства права. Однією із основоположних цінностей, фундаментальною для застосування законодавства ЄС, є принцип верховенства права, який захищає громадян і створює належні умови для функціонування єдиного ринку. Верховенство права є важливим принципом для співпраці ЄС з іншими суб'єктами, який також сприяє підвищенню його глобальної конкурентоспроможності, соціальному добробуту та економічному зростанню. Європейський Союз сприяє розвитку верховенства права в державах-кандидатах на вступ, наприклад, у межах проєкту «Право-Justice» ЄС допомагає Україні розвинути стійке верховенство права в державі відповідно до європейських стандартів та кращих практик.

Принцип запобігання конфліктам і підтримки миру. ЄС відіграє провідну роль у миротворчих операціях, запобіганні конфліктам та зміцненні міжнародної безпеки. Це невід'ємна частина комплексного підходу ЄС до врегулювання кризових ситуацій з використанням цивільних і військових ресурсів. Станом на січень 2024 р. діяло 24 місії та операції Спільної безпеки та оборони ЄС, включаючи 13 цивільних, 10 військових та 1 цивільну і військову ініціативу. Дієвим інструментом для підтримки миру, посилення спроможності ЄС запобігати конфліктам, зміцнювати міжнародну безпеку і стабільність є Європейський фонд миру, який розширює можливості ЄС задля гарантування безпеки своїм громадянам і партнерам.

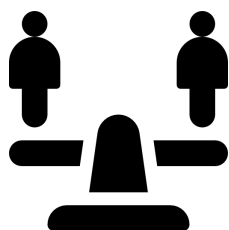

Принцип солідарності. Для зовнішньої політики ЄС солідарність відіграє важливу роль і полягає в підтримці країн-партнерів, спільному реагуванні на виклики та загрози; кризовому управлінні; наданні різносторонньої допомоги, зокрема фінансової та гуманітарної. У межах ЄС функціонує Європейський корпус солідарності, який об'єднує молодих людей для побудови більш інклюзивного суспільства, підтримки вразливих верств населення та реагування на суспільні виклики.

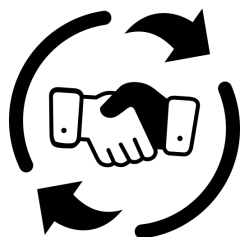
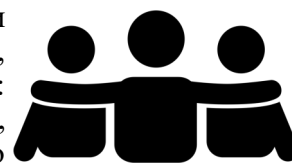
Принцип багатосторонності в міжнародних відносинах.

Багатосторонність (співпраця трьох або більше міжнародних суб'єктів) – найефективніший засіб управління сучасними глобальними відносинами. Однак сьогодні структури багатосторонньої системи перенапружені під тиском численних міжнародних загроз. Тому ЄС координує зусилля щодо реформування багатосторонніх міжнародних відносин, пристосовуючи їх до вимог ХХІ ст. ЄС, як і держави-члени, використовують свій міжнародний вплив для збереження ефективної багатосторонності, об'єднуються з іншими державними і недержавними акторами для пошуку спільних глобальних рішень і водночас реалізують свої стратегічні пріоритети, просуваючи власні інтереси на багатосторонньому рівні, захищаючи безпеку, стабільність та стале глобальне відновлення після пандемії COVID-19. ЄС формує інклюзивну багатосторонність, де співпрацюють різні зацікавлені сторони, зокрема уряди, громадянське суспільство, приватний сектор, наукові кола та інші. Євросоюз прагне бути найкращим союзником своїх партнерів у багатосторонніх відносинах, але натомість вимагає від них внутрішніх трансформацій відповідно до європейських принципів та розвитку їх стратегічних відносин з ЄС.

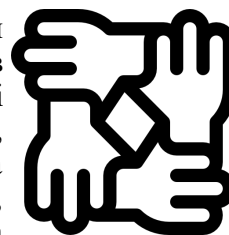
Принцип рівності та заборони дискримінації. ЄС засуджує дискримінацію за будь-якою ознакою, зокрема статі, раси, кольору шкіри, етнічного або соціального походження, генетичних ознак, мови, релігії або переконань, політичних або будь-яких інших поглядів, належності до національної меншини, майнового стану, народження, інвалідності, віку або сексуальної орієнтації. Європейська комісія працює над побудовою Союзу рівності, де всі люди можуть жити без дискримінації.

Принцип відповідальності. Європейський Союз, його держави-члени та інститути відповідальні за дії та рішення перед міжнародною спільнотою, громадянами, іншими державами-членами водночас. Принцип втілюється у: прозорості та підзвітності діяльності ЄС перед зазначеними суб'єктами, механізмах демократичного контролю системи управління Союзу перед його громадянами, належному управлінні тощо. Євросоюз відповідає як за дотримання прав своїх громадян, так і за їх безпеку. ЄС також відповідальний за виконання своїх зобов'язань перед іншими міжнародними акторами за підписаними ним угодами і за їх потенційні наслідки.

Принцип вільної та справедливої торгівлі. Європейський Союз є однією з найбільш зовнішньоорієнтованих економік у світі. Це також найбільший єдиний ринок у світі. ЄС активно взаємодіє з країнами та регіональними організаціями задля ведення переговорів щодо укладення торговельних угод, які надають взаємовигідний доступ до ринків як ЄС, так і зацікавлених країн. Кожна угода є унікальною і може включати зниження тарифів, правила з таких питань, як інтелектуальна власність чи сталий розвиток, або положення про права людини. Під час переговорів щодо торговельних угод та правил ЄС також залучає громадськість, бізнес та неурядові організації.

Принцип єдності. Цей принцип передбачає формування та збереження єдиного політичного, економічного та соціального простору держав-членів Євросоюзу. Гасло ЄС – «єдність у різноманітті». Це означає, що європейці об'єдналися у форматі Союзу, щоб співпрацювати заради миру і процвітання, взаємно збагачувати різноманітні культури, традиції і мови континенту. Основа єдності ЄС – спільні засади: європейських цінностей, представницької демократії, верховенства права, поваги до прав людини, спільних ринку і валюти та гармонізованого законодавства, соціальної справедливості. Остання – мета економічного прогресу Союзу. Спільні інститути ЄС сприяють реалізації його принципу єдності, поглиблюють інтеграцію та співпрацю членів Союзу, водночас зберігаючи повагу до їх національної ідентичності та культурного різноманіття.

Принцип партнерства передбачає тісну співпрацю органів влади держав-членів ЄС всіх рівнів з їх соціальними партнерами, неурядовими організаціями та іншими зацікавленими у цій співпраці сторонами. Принцип партнерства – основа політики згуртування ЄС, залучення громадянського суспільства Європи до моніторингу використання коштів ЄС у його членах, згідно з Європейським кодексом поведінки у сфері партнерства. Кодекс поведінки визначає правила взаємодії урядів та інших органів управління держав-членів ЄС із сторонами, зацікавленими в угодах «Про партнерство» та операційних програмах під час їх підготовки, реалізації і моніторингу для створення структурованого та відкритого простору взаємодії з партнерами.

Принцип залучення. Залучаючи інші держави чи недержавних акторів до взаємодії, ЄС застосовує широкий спектр інструментів: торговельні угоди, програми допомоги, культурні обміни тощо. Втім ЄС диференційовано застосовує їх до співпраці зі своїми міжнародними партнерами, залежно від їх особливостей чи ситуації. Принцип залучення відображає прагнення ЄС як глобального гравця до активності впливу на міжнародні процеси через діалог, співпрацю та конструктивну взаємодію з іншими акторами.

Загальновизнані принципи міжнародного права, які підтримує ЄС

Принцип незастосування сили	Принцип поваги до прав людини
Принцип мирного вирішення спорів	Принцип невтручання у внутрішні справи інших держав
Принцип рівноправ'я та самовизначення народів	Принцип територіальної цілісності
Принцип суверенної рівності держав	Принцип непорушності кордонів
Принцип сумлінного виконання міжнародних договорів і угод	Принцип співробітництва

Більше детальної інформації:

1. About EED
2. Democracy
3. Equality
4. EU agenda for a renewed multilateralism
5. European Peace Facility
6. European Solidarity Corps
7. Missions and operations
8. Multilateral relations
9. Non-discrimination
10. Rule of law
11. The EU as a global actor
12. The Union of Equality
13. Trade

Якими є основні програми (стратегії) ЄС?

01

Європейський зелений курс (European Green Deal)

Комплексна стратегія ЄС націлена на досягнення кліматичної нейтральності та сталого розвитку (представлена в 2019 році). Європейський зелений курс має на меті перетворити ЄС на сучасну, ресурсоефективну та конкурентоспроможну економіку, забезпечивши: відсутність чистих викидів парникових газів; економічне зростання, відокремлене від використання ресурсів; умови, щоб жодна особа і жодне місце не залишилися позаду. Стратегію було розроблено як компас ЄС для досягнення цих цілей і забезпечення нульових викидів до 2050 року, що зробить Європу першим кліматично нейтральним континентом у світі. Одним з елементів Європейського зеленого курсу є механізм прикордонного вуглецевого коригування (СВАМ), який ЄС використовує як інструмент для встановлення справедливої ціни на вуглець, що викидається під час виробництва вуглецевоемних товарів, що імпортують до ЄС, а також для заохочення більш чистого промислового виробництва в країнах, що не є членами Об'єднання.

02

Пакет ЄС «Готові до 55» (Fit for 55)

Набір пропозицій щодо перегляду та оновлення законодавства ЄС і запровадження нових ініціатив з метою забезпечення відповідності політики ЄС кліматичним цілям, які погодили Європейська рада та Європейський парламент. Пакет пропозицій спрямований на забезпечення послідовної та збалансованої основи для скорочення чистих викидів парникових газів щонайменше на 55 % до 2030 року.

03

Європейська стратегія економічної безпеки (European Economic Security Strategy)

Документ, який репрезентувала Європейська комісія в червні 2023 року, фокусуються на активній підготовці ЄС щодо оцінки ризиків для європейської економічної безпеки, а також стратегічного використання наявних інструментів для боротьби з цими ризиками (такими як скринінг прямих іноземних інвестицій та механізми протидії примусу) і розробки нових інструментів, за потреби.

Глобальний шлюз / Глобальні ворота (Global Gateway)

Нова європейська стратегія, спрямована на розвиток розумних, чистих і безпечних зв'язків у цифровому, енергетичному та транспортному секторах, а також на зміцнення систем охорони здоров'я, освіти та досліджень у всьому світі (презентована 2021 року на період до 2027 року). У межах імплементації Global Gateway заплановано мобілізувати до 300 мільярдів євро інвестицій за допомогою підходу «Team Europe»: об'єднуючи ЄС, його держави-члени та їхні фінансові установи, а також інституції розвитку. Основну увагу присвячують розумним інвестиціям у якісну інфраструктуру з дотриманням найвищих соціальних та екологічних стандартів, відповідно до інтересів та цінностей ЄС: верховенства права, прав людини та міжнародних норм і стандартів. Global Gateway реалізовано через проєкти в Латинській Америці та Карибському басейні, на Близькому Сході, в Азії та Тихоокеанському регіоні, а також у країнах Африки на південь від Сахари.

REPowerEU

План ЄС щодо стрімкого зниження залежності від російського викопного палива і швидкого просування «зеленого переходу», який розробили у відповідь на труднощі та перебої на світовому енергетичному ринку, спричинені вторгненням росії в Україну. Започаткований у травні 2022 року REPowerEU допомагає ЄС заощаджувати енергію, диверсифікувати енергопостачання, виробляти чисту енергію. Головними досягненнями плану станом на 2024 рік є: скорочення споживання газу на 18 %; забезпечення доступу до безпечної та доступної енергії; зростання обсягів вітрової та сонячної електроенергії; збільшення кількості установок відновлюваної енергетики.

Стратегічний Компас (Strategic Compass)

Стратегія безпеки та оборони ЄС, амбітний план щодо посилення безпекового та оборонного потенціалу ЄС на період до 2030 року (презентований у 2022 році). Мета Стратегічного компасу – зробити ЄС сильнішим і більш дієздатним «постачальником»/«творцем» безпеки; посилити здатність ЄС захищати своїх громадян і робити внесок задля міжнародного миру та безпеки. Стратегія спрямована на зміцнення стратегічної автономії ЄС у сфері безпеки та оборони і його здатності працювати з партнерами задля захисту своїх цінностей та інтересів. Стратегічний компас надає спільну оцінку стратегічного середовища, в якому діє ЄС, а також загроз і викликів, з якими стикається Союз.

Європейська оборонно-промислова стратегія (European Defence Industrial Strategy)

Перша в історії ЄС оборонно-промислова стратегія, яка визначає бачення європейської оборонно-промислової політики на період до 2035 року. Стратегію репрезентовано 5 березня 2024 р. з переліком таких дій:

- посилення Європейської оборонної технологічної і промислової бази;
- більш тісна співпраця і європейські інвестиції з боку держав-членів;
- покращення реагування європейської оборонної промисловості за будь-яких обставин і часових горизонтів;
- оборонна готовність, зокрема, в усіх політиках ЄС;
- об'єднання зусиль з односторонніми і міжнародними партнерами.

Цифровий Компас (Digital Compass)

План цифрової трансформації економіки та суспільства ЄС розроблений в березні 2021 року на період до 2030 року. Цифровий компас спрямований на створення безпечної цифрової екосистеми, орієнтованої на людину, де громадяни отримують більше можливостей, а бізнес процвітає завдяки цифровому потенціалу. Компас вказує на чотири основні пункти цієї траєкторії, як-от: 1) цифрові навички; 2) безпечна та ефективна цифрова інфраструктура; 3) цифрова трансформація бізнесу; 4) діджиталізація державних послуг.

Наступне покоління ЄС (Next Generation EU)

Новаторський план тимчасового відновлення покликаний підтримати економічне відновлення Європи після пандемії коронавірусу та побудувати більш екологічне, цифрове та стійке майбутнє. Інвестиційні проекти NextGenerationEU зосереджено на шести ключових сферах: прискорення «зеленого» переходу шляхом просування відновлюваних джерел енергії і сталої мобільності; посилення темпів цифрової трансформації шляхом оцифрування державних послуг та економіки; зміцнення соціальної інфраструктури та послуг з одночасним зменшенням територіальних диспропорцій; розширення доступу до вищої освіти та формування навичок, актуальних для розвитку економіки майбутнього; підтримка інклюзивного зростання, досліджень і розробок та інновацій для всіх; забезпечення сучасних, ефективних та доступних медичних послуг.

10

Фонд відновлення та стійкості (Recovery and Resilience Facility)

Центральний елемент NextGenerationEU, за допомогою якого Європейська комісія залучає кошти шляхом запозичень на ринках капіталу. Згодом ці кошти надають державам-членам задля здійснення амбітних реформ та інвестицій, які роблять їхні економіки та суспільства більш стійкими, життєздатними та підготовленими до «зеленого» і цифрового переходу відповідно до пріоритетів ЄС.

11

Горизонт Європа (Horizon Europe)

Одна з найбільших і найамбітніших у світі програм у галузі наукових досліджень з інвестиційним кейсом 95,5 млрд євро (на 2021–2027 роки). Програма спрямована на боротьбу зі зміною клімату, сприяння досягненню Цілей сталого розвитку ООН, підвищення конкурентоспроможності, зростання та наукове вдосконалення ЄС. Програма сприяє співпраці та посилює вплив досліджень та інновацій у розробці, підтримці та впровадженні політик ЄС під час вирішення глобальних викликів. Програма «Горизонт Європа» підтримує розробку та поширення провідних технологій, створює робочі місця, повністю залучає кадровий потенціал ЄС, стимулює економічне зростання та оптимізує інвестиційний вплив.

Стратегії та плани Урсули фон дер Ляєн на період 2024–2029 роки

01

Європейський план процвітання

Спрямований на підвищення конкурентоспроможності, полегшення ведення бізнесу, поглиблення єдиного ринку, розбудову чистої промислової угоди та інвестування в дослідження та інновації

02

Комплексна стратегія

Зниження цін на енергоносії та інвестування в чисті технології та інфраструктуру

03

Європейський оборонний союз

Для зміцнення обороноздатності Європи шляхом збільшення інвестицій, спільних закупівель і координації з НАТО

04

Європейський план доступного житла

Для вирішення житлової кризи шляхом підтримки будівництва доступного житла

05

Стратегія міграції та притулку

Спираючись на Пакт про міграцію та притулок, ця стратегія зосереджена на захисті людей, безпеці кордонів і забезпеченні справедливих та ефективних процедур міграції і притулку.

Політичні орієнтири Нового плану для сталого процвітання Європи (політична програма Урсули фон дер Ляєн)

Більше детальної інформації:

1. A Strategic Compass for Security and Defence
2. Carbon Border Adjustment Mechanism
3. EDIS | Our common defence industrial strategy
4. EU Digital Strategy
5. Europe's Choice. Political Guidelines for the Next European Commission 2024–2029
6. Fit for 55
7. Global Gateway overview
8. Horizon Europe
9. NextGenerationEU
10. REPowerEU
11. The European Green Deal
12. The Recovery and Resilience Facility

Що таке гуманітарна діяльність ЄС?

Гуманітарна допомога – безвідплатна допомога засобами для життя, яку надають населенню охопленим гуманітарною катастрофою або такого, що перебуває на її межі. В умовах озброєного конфлікту не включає надання зброї, систем озброєння, боєприпасів тощо.

Чому Європейський Союз є провідним гуманітарним донором у світі?

Особливості гуманітарної допомоги від ЄС

Гуманітарна фінансова підтримка ЄС є значною та постійно зростає. Щорічно ЄС виділяє мільярди євро на гуманітарну діяльність (надання невідкладної медичної допомоги, забезпечення харчування, води, санітарії та інших життєво необхідних ресурсів) та інвестує в довгострокові проекти з розвитку, спрямовані на поліпшення умов життя уразливих груп населення.

ЄС оперативно реагує на гуманітарні кризи, що сприяє ефективності такої допомоги.

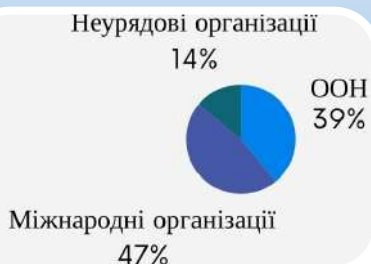
ЄС спрямовує свою гуманітарну допомогу на найбільш вразливі групи населення (жінки, діти, літні люди, біженці тощо).

ЄС контролює використання коштів через глобальну мережу гуманітарних експертів і має чіткі правила для забезпечення ефективного її застосування.

Особливості гуманітарної допомоги від ЄС

Допомога ЄС надається через гуманітарних партнерів, наприклад, 200+ міжнародних і місцевих партнерських організацій (урядових і неурядових), агентств і тисячі волонтерів. Кошти, які виділяє ЄС на гуманітарну допомогу, освоюють партнерські організації в різних пропорціях.

Закриває такі напрями гуманітарних потреб, які традиційно відчувають недостатність фінансування від світових донорів, головню захист та освіта в надзвичайних ситуаціях.

Виявляє посилену увагу до впливу клімату та екологічних факторів як чинників гуманітарних катастроф (адвокація, випереджувальні дії та готовність до катастроф).

Близько 16 % гуманітарного бюджету спрямовано на роз'язання так званих «забутих криз», які втратили свою популярність в інформаційному просторі, це, наприклад, у Філіппінах, Буркіна Фасо або Чад.

Часто ЄС компенсує прогалини реагування світовими лідерами на кризи у важкодоступних регіонах, як-от: Україні, Сирії, Судані та Бурунді.

ЄС напрацьовує політики та є членом численних донорських форумів, чим забезпечує глобальну присутність та вплив на формат і реалізацію світової ефективної гуманітарної політики, дотримуючись низки гуманітарних принципів.

Взаємозв'язок між гуманітарною допомогою та розбудовою миру.

Принципи гуманітарної допомоги ЄС

Чим регламентовано гуманітарну діяльність ЄС?

- Договором про функціонування ЄС, який фіксує, що ЄС надаватиме сприяння, допомогу та захист жертвам природних і техногенних катастроф (ст. 214), підтримуватиме та координуватиме системи цивільного захисту своїх держав-членів (ст. 196).
- Регламентом Ради ЄС про гуманітарну допомогу (20 червня 1996 р.): допомога ЄС має здійснюватися на основі реальних потреб; спрямовуватися на людей, які зазнали лиха, незалежно від національності, релігії, статі, віку, етнічного походження або політичної належності; відповідати міжнародним гуманітарним принципам і Європейському консенсусу щодо гуманітарної допомоги.
- Європейським консенсусом щодо гуманітарної допомоги (2007 р.): Європейський Союз і країни ЄС зобов'язані координувати свої дії на основі спільних цілей та принципів їхньої гуманітарної допомоги.

Ключові елементи гуманітарної допомоги

допомога в
надзвичайних ситуаціях

допомога біженцям і
переміщеним особам

продовольча
допомога

Європейський Союз надавав допомогу потерпілим унаслідок численних катастроф у всьому світі

Генеральний директорат Європейської комісії з питань цивільного захисту та операцій з гуманітарної допомоги (DG ECHO) – це структурний підрозділ Європейської комісії, який відповідає за надання допомоги в усіх регіонах світу та співпрацює з партнерами на місцях, зокрема з ООН і неурядовими організаціями. Головна місія директорату – запобігання людських страждань, збереження життя, честі та гідності населення, яке постраждало від стихійних лих і техногенних криз.

Заснований в 1992 році як Гуманітарний офіс Європейського співтовариства; у 2004 році трансформовано в Генеральний директорат з гуманітарної допомоги; в 2010 році до компетенції DG ЕСНО додано цивільний захист. Штаб-квартира розташована в Брюсселі з глобальною мережею представництв у понад 40 країнах світу.

Виклики для гуманітарної діяльності ЄС

♦ суттєве збільшення гуманітарного фінансування, адже за останні десятиліття кількість гуманітарних криз постійно зростає, а конфлікти стають дедалі довготривалими та є причиною 80 % усіх гуманітарних потреб.

♦ затягування гуманітарних криз і гуманітарних потреб на довгі роки чи десятиліття, що стало наслідком неготовності суб'єктів міжнародних відносин знаходити політичні рішення до їхнього розв'язання.

♦ посилення демографічного тиску та урбанізації, адже близько 60 % біженців і 80 % внутрішньо переміщених осіб шукають захисту в містах, що призводить до зростання соціально-економічної напруженості, насильства, збільшення природних катаклізмів, поширення захворювань і пандемій.

♦ ускладнення доступу до надання гуманітарної допомоги, захисту постраждалого населення і безпеки гуманітарних працівників унаслідок усе частішого порушення норм міжнародного права.

♦ збільшення гуманітарних криз, спричинених зміною клімату.

♦ соціальна та економічна нестабільність у світі, що підтримує та породжує нові гуманітарні кризи.

ЄС працює над тим, щоб покращити свою здатність реагувати на кризи та підвищити свою стійкість до майбутніх викликів, тобто здатність не тільки протистояти викликам і справлятися з ними, але й проходити зміни стійким, справедливим і демократичним способом.

Механізми реагування на кризи в ЄС

1

Сприяння співпраці між національними органами цивільного захисту

2

Підвищення обізнаності громадськості та готовності до катастроф

3

Забезпечення швидкої, ефективної, скоординованої допомоги постраждалим країнам

У 2002 році створено Фонд солідарності Європейського Союзу (EUSF) для реагування на великі стихійні лиха та для вираження європейської солідарності з регіонами Європи, які постраждали від стихійних лих, включаючи повені, лісові пожежі, землетруси, шторми, посухи та надзвичайні ситуації у сфері охорони здоров'я.

Більше детальної інформації:

1. Humanitarian aid
2. European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations
3. Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations (ECHO)
4. Humanitarian aid
5. Council Regulation (EC) No 1257/96 of 20 June 1996. Legislation.gov.uk
6. European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. Humanitarian principles. European Commission
7. European Commission. European Consensus On Humanitarian Aid. European Commission. 32 p.
8. EU humanitarian aid. Report
9. How the EU responds to crises and builds resilience

Чим є політика розширення ЄС?

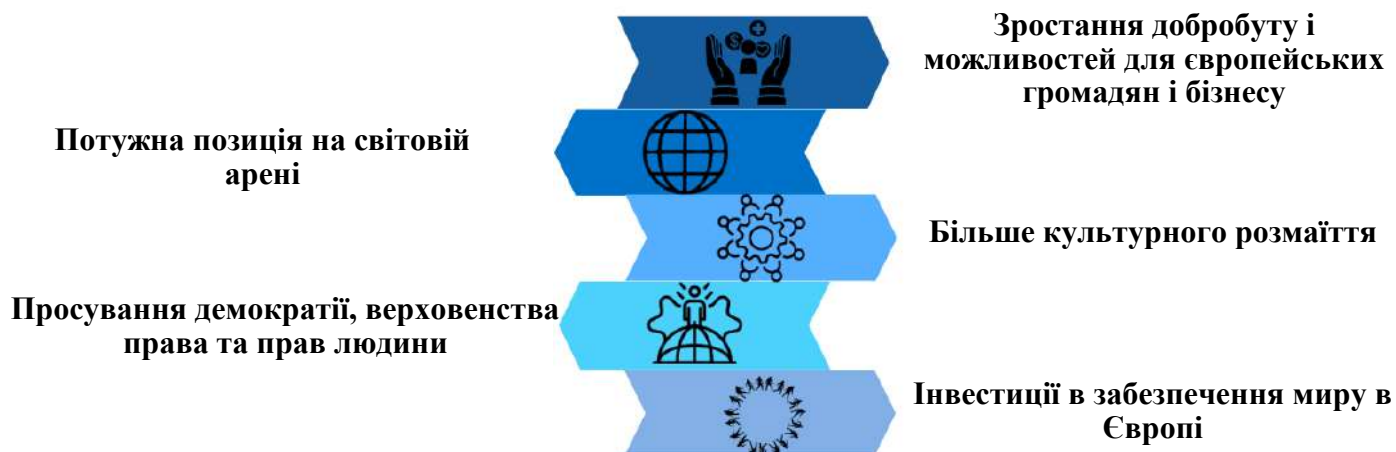
Політика розширення ЄС — це політика приєднання нових членів до Європейського Союзу, яка визначає критерії, етапи та умови, що повинні виконуватися державами-кандидатами на шляху до повноправного членства в ЄС.

Переваги для держав-кандидатів на членство в ЄС

- 01** Політична стабільність
- 02** Свобода для громадян жити, навчатися або працювати в будь-якому куточку ЄС
- 03** Збільшення обсягів торгівлі завдяки доступу до єдиного ринку
- 04** Збільшення фінансування та інвестицій
- 05** Вищі соціальні, екологічні та споживчі стандарти

Переваги для ЄС

Копенгагенські критерії – це набір умов, яким повинна відповідати країна, щоб стати членом Європейського Союзу, які визначені Європейською радою в Копенгагені 1993 року та встановлюють базові стандарти для країн-кандидатів, щоб забезпечити стабільний і прозорий процес вступу в ЄС.

Копенгагенські критерії

Етапи процедури вступу до ЄС

Етап 1: Кандидат

Країна, яка бажає приєднатися до ЄС, повинна подати заявку на членство до Ради ЄС. Далі Рада просить Європейську комісію перевірити здатність країни-заявника відповідати критеріям членства. На основі рекомендацій Комісії Рада вирішує, чи надавати країні статус кандидата і чи починати офіційні переговори про її вступ до Союзу. З таким рішенням мають погодитися всі держави-члени ЄС.

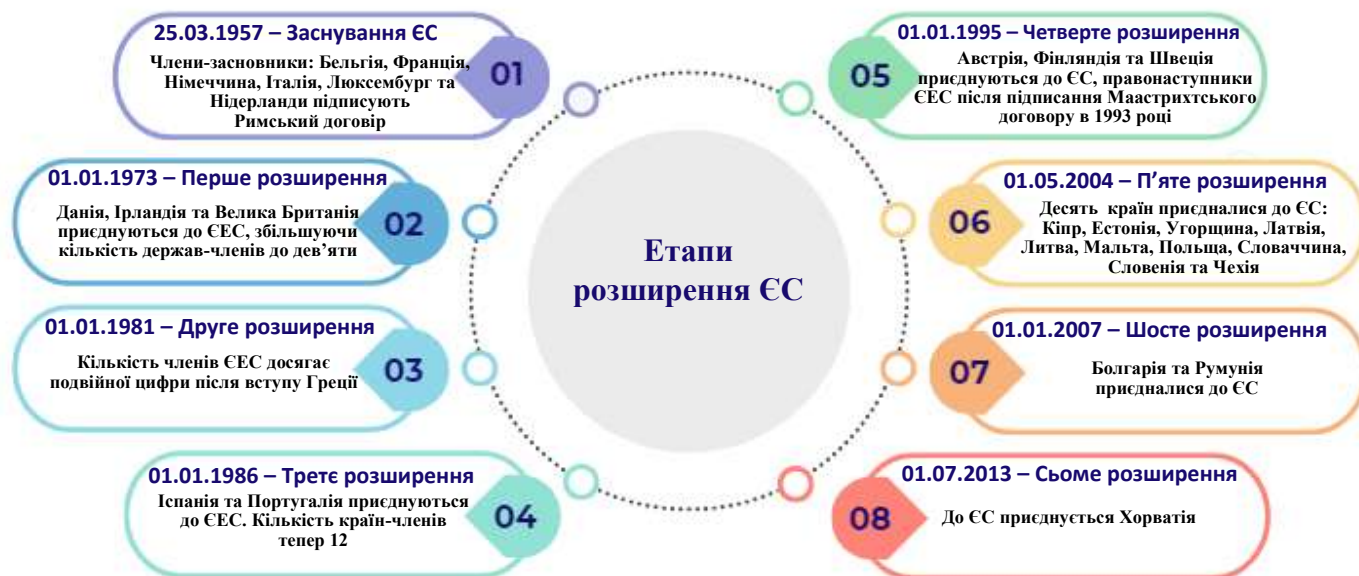
Етап 2: Переговори про членство

Під час переговорів про членство країна-кандидат готується до імплементації законів і стандартів ЄС, також відомих як *acquis*. Під час переговорів Комісія відстежує прогрес кандидата в проведенні цих реформ та інформує про це Раду і Європейський парламент за допомогою регулярних звітів та повідомлень.

Етап 3: Вступ

Після завершення переговорів Комісія надає свій висновок щодо того, чи готовий кандидат стати державою-членом ЄС. Якщо Комісія рекомендує кандидата, то готується договір про його вступ до ЄС. У цьому документі детально описуються умови членства держави в ЄС. Договір про вступ має бути схвалений Європейською комісією, Європейською радою та Європейським парламентом, а пізніше підписаний і ратифікований усіма державами-членами ЄС і державою-кандидатом. Держава-кандидат офіційно приєднується до ЄС з дати, яка зазначена в договорі про вступ.

Держави-кандидати на членство в ЄС

Чорногорія

Сербія

Туреччина

Північна Македонія

Албанія

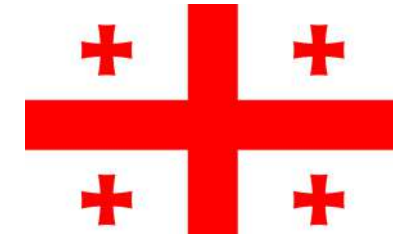
Україна

Боснія та Герцеговина

Молдова

Грузія

Більше детальної інформації:

1. EU enlargement. European Union
2. EU Enlargement Ukraine, Moldova and Georgia. EU NeighboursEast
3. Can EU Enlargement Work? Carnegie Endowment
4. Accession criteria (Copenhagen criteria). EUR-Lex

Що таке європейська інтеграція України?

Європейська інтеграція України – це процес поступового наближення нашої держави до Європейського Союзу, кінцевою метою якого є вступ України до ЄС. Інтеграція відбувається паралельно у багатьох сферах – економічній, правовій, політичній, соціальній, культурній тощо, а її успішність залежить від діяльності як державних, так і недержавних суб'єктів.

Передумови для євроінтеграції України виникли в процесі розпаду Радянського Союзу, що дало змогу Україні вийти з-під влади кремля і самостійно формувати свою внутрішню і зовнішню політику. Вже в Декларації про державний суверенітет України, прийнятій Верховною радою Української РСР 16 липня 1990 року, було зазначено, що УРСР «виступає рівноправним учасником міжнародного спілкування» і «безпосередньо бере участь у загальноєвропейському процесі та європейських структурах».

Головні чинники, які зумовлюють європейську інтеграцію України впродовж останніх десятиліть

Історична та культурна єдність України з європейською цивілізацією

Прихильність українців до ключових європейських цінностей (автономія і свобода особистості, демократичне урядування, права людини).

Географічне розташування безпосередньо біля кордонів ЄС

Чотири з семи держав-сусідів України є членами ЄС, а саме: Польща, Угорщина, Словаччина та Румунія; загальна протяжність спільного кордону між Україною та ЄС становить 1361 км.

Тісні економічні зв'язки України з ЄС та значна економічна вигода від поглибленої інтеграції

Економіка ЄС є другою у світі; загальний ВВП країн-членів ЄС становить 18,98 трлн дол. США, що становить 17,3 % світового; ЄС є головним торговельним партнером України.

Воля народу України

Виражена не лише в стабільній підтримці вступу держави до ЄС, але й у готовності захищати європейський вектор розвитку держави.

Курс на євроінтеграцію з 2019 року закріплений у Конституції України. Зокрема, про «європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України» сказано в преамбулі українського Основного закону. Також у Конституції закріплено стратегічний курс держави на набуття повноправного членства в Європейському Союзі та визначено повноваження вищих органів державної влади у цій сфері для досягнення вказаної мети.

Головні перешкоди на шляху до євроінтеграції України

Складність проведення реформ в Україні передусім у сферах побудови сильної ринкової економіки, подолання корупції, утвердження верховенства права та створення незалежної судової системи

Агресивна неоімперська політика росії, спрямована на протидію проведенню ліберально-демократичних реформ в Україні з метою недопущення її виходу з-під зони російського впливу

Неготовність самого ЄС до подальшого розширення, яка водночас значно зменшилася після початку повномасштабного вторгнення росії 2022 р.

У червні 2022 р. Україна отримала статус кандидата на вступ до ЄС. Набуття Україною членства ЄС як перспективну мету було закріплено у законодавстві України ще на початку 1990-их рр., зокрема у Постанові Верховної Ради України «Про основні напрями зовнішньої політики України» 1993 р. Після Помаранчевої революції у 2005 р. новообраний президент Віктор Ющенко вважав набуття Україною статусу повноправного члена ЄС стратегічною метою.

Проте головні здобутки на шляху євроінтеграції України припали на період, що розпочався після перемоги Революції гідності у 2014 р., результатом якої став остаточний прихід проєвропейських політичних сил до влади в Україні.

Головні здобутки України на шляху до євроінтеграції (станом на 2024 р.)

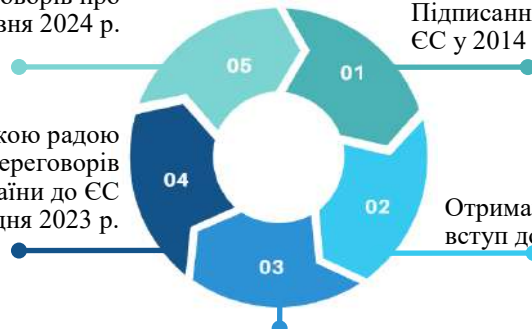
Офіційний початок переговорів про вступ 25 червня 2024 р.

Підписання Угоди про асоціацію України з ЄС у 2014 р. (набула чинності у вересні 2017 р.)

Ухвалення Європейською радою рішення щодо початку переговорів про вступ України до ЄС 14 грудня 2023 р.

Отримання Україною статусу кандидата на вступ до ЄС у червні 2022 р.

Надання Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України під час перетину кордонів ЄС у 2017 р.

Паралельно із цим постійно Україна та ЄС розширюють співпрацю у торгівлі, фінансах, транспорті, енергетиці, освіті, безпеці тощо. Прийнято численні закони, угоди та створено структури для євроінтеграції. Позитивні наслідки вже відчують виробники, перевізники, науковці, студенти, митці, постраждали від війни та інші.

Більше детальної інформації:

1. Виконання Угоди про асоціацію. Урядовий портал
2. Вісник співпраці ЄС-Україна. Прямуємо разом – Представництво ЄС в Україні
3. Європейська інтеграція. Комунікаційна команда Офісу Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції
4. Загальний огляд відносин Україна-ЄС. Представництво України при Європейському Союзі
5. Наближення законодавства України до права ЄС. Урядовий портал
6. Угода про асоціацію. Урядовий портал
7. Шлях України до вступу до ЄС. Європейська комісія
8. EU measures in solidarity with Ukraine. EUR-Lex
9. EU Programmes and Agencies. Government Portal
10. EU trade relations with Ukraine. Facts, figures and latest developments. European Commission
11. The European Union and Ukraine. Delegation of the European Union to Ukraine
12. Ukraine – Membership status: candidate country. European Commission

Як розвивалася історія відносин між Україною та ЄС?

Відносини між Україною та Європейським Союзом розпочалися відразу після здобуття нашою державою незалежності у 1991 році і динамічно розвиваються до теперішнього часу. За останні три десятиліття Україна пройшла шлях від простого визнання її суб'єктності з боку європейських держав і європейських інтеграційних структур до отримання статусу кандидата на членство в ЄС. Упродовж цього періоду відбулося багато важливих подій, які зміцнювали зв'язки між обома партнерами та наближали перспективу інтеграції України до ЄС.

1

У грудні 1991 р.

Міністр закордонних справ Нідерландів – держави, що у той час головувала в Раді Європейських Співтовариств (попередник Ради ЄС), у своєму листі офіційно визнав незалежність України від імені Співтовариств.

У вересні 1993 р.

2

В Києві було відкрито Представництво Європейської Комісії в Україні (після набуття чинності Лісабонського договору про реформування ЄС у 2009 році воно змінило назву на Представництво Європейського Союзу в Україні).

3

16 червня 1994 р.

Було підписано Угоду про партнерство і співробітництво (УПС) між Європейськими Співтовариствами і їх державами-членами та Україною. Це перший договір, який підписали Європейські Співтовариства з країнами колишнього СРСР.

Оскільки Угода передбачала регулювання питань, які перебували в компетенції і Співтовариств, і держав-членів, то, окрім України, її повинні були ратифікувати як Співтовариства, так і всі держави-члени. Тому процес ратифікації розтягнувся на декілька років, і Угода набула чинності лише 1 березня 1998 року. УПС заклала основу для тісної співпраці між Україною та ЄС у багатьох сферах та передбачала інституційні структури для її реалізації. Зокрема, було створено Раду з питань співробітництва, до якої входили представники Ради і Комісії ЄС та уряду України, а також Комітет з парламентського співробітництва. Крім того, Угода передбачала встановлення регулярного політичного діалогу між сторонами, зокрема через консультації на найвищому політичному рівні.

4

У вересні 1997 р.

Відбувся Перший Саміт Україна – ЄС, який згодом перетворився на регулярний політичний діалог на найвищому рівні між обома сторонами. УПС, яка набула чинності наступного року, стала правовою рамкою для проведення таких щорічних самітів, яких до 2023 року відбулося 25 чергових і один позачерговий. Із набуттям чинності Угоди про асоціацію у 2017 році Саміт Україна – ЄС відбувається на підставі її ст. 5 та ст. 460.

У жовтні 1998 р.

5

На Другому Саміті Україна – ЄС було озвучено прагнення України стати асоційованим членом ЄС згідно зі Стратегією інтеграції України до Європейського Союзу, затвердженою указом Президента України від 11 червня 1998 року.

6

У лютому 2005 р.

У межах Європейської політики сусідства Радою з питань співробітництва між Україною та ЄС було схвалено План дій «Україна – Європейський Союз». У документі визначено пріоритетні сфери співробітництва та заходи для досягнення визначених цілей. Проте євроінтеграційні прагнення України після приходу до влади президента Віктора Ющенка були значно більші, аніж це передбачала визначена з боку ЄС рамка співробітництва.

У березні 2007 р.

7

Розпочалися переговори про нову ширшу угоду між Україною та ЄС, яка мала замінити УПС.

УПС було укладено на десятирічний термін з можливістю пролонгації. Вона втратила чинність у 2017 році у зв'язку з набуттям чинності Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

У 2008–2009 роках велися непрості переговори про асоціацію та створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, проте текст нової угоди не був погоджений через розбіжності щодо низки важливих питань. У червні 2009 року був прийнятий новий двосторонній документ під назвою *Порядок денний асоціації Україна – ЄС*, який замінив План дій «Україна – ЄС», схвалений у 2005 році. Порядок денний містив перелік реформ, які повинна була здійснити Україна за підтримки ЄС.

8

7 травня 2009 р.

У межах східного напрямку Європейської політики сусідства було представлено нову політику ЄС щодо його східних сусідів під назвою «Східне партнерство». З боку країн-партнерів цього формату виступали шість пострадянських держав – Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Молдова та Україна. Щодо України Східне партнерство передбачало взаємодію з метою досягнення спрощення візового режиму, створення зони поглибленої вільної торгівлі та розвитку співпраці в багатьох сферах. У 2009–2021 роках у межах Східного партнерства відбулося дев'ять самітів та зустрічей на вищому рівні. Водночас в Україні поширеною була критика цього формату співпраці у зв'язку з тим, що в його межах об'єднали держави, націлені на асоціацію та подальший вступ до ЄС, із державами, які не мають жодних євроінтеграційних

* На 15 Саміті
Україна ЄС у 2011 р.

9

Оголошено про завершення переговорів щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. У березні та липні 2012 року текст Угоди парафровано представниками сторін. Однак її укладення затягувалося у зв'язку з політичною ситуацією в Україні.

Наприкінці 2013 року сторони були готові до підписання Угоди, проте за тиждень до Саміту Східного партнерства, на якому планувалося її підписати, влада України на чолі з президентом Віктором Януковичем вирішила призупинити процес створення асоціації з ЄС та запропонувала новий формат співпраці за участю росії. Відмова від євроінтеграційного курсу стала однією з причин Революції гідності в Україні, внаслідок якої було повалено режим Януковича і демократичними методами сформовано нову владу.

10

21 березня 2014 р.

Було проведено позачерговий саміт Україна – ЄС, на якому відбулося підписання політичної частини Угоди про асоціацію, а також заявлено про всебічну підтримку України Європейським Союзом у протистоянні агресії щодо України з боку росії. 27 червня 2014 року відбулося підписання економічної частини Угоди.

1 листопада 2014 року після ратифікації Угоди Верховною Радою України та Європейським парламентом і схвалення її Радою ЄС з метою підтримки України в складних умовах розпочався період тимчасового застосування Угоди. Однак процес її ратифікації державами-членами ЄС затягнувся аж до 2017 року у зв'язку з громадською ініціативою, спрямованою на проведення референдуму з цього питання у Нідерландах. Остаточню Угода про асоціацію між Україною та ЄС набула чинності 1 вересня

11

17 травня 1997 р.

Було прийнято Регламент Ради ЄС та Європейського парламенту, який запроваджував безвізовий режим для громадян України на території ЄС. Безвізовий режим почав діяти 11 червня 2017 року

12

Починаючи від
18 березня 2021 р. і до
19 лютого 2022 р.

З ініціативи України було підписано Декларації про підтримку європейської перспективи України з вісьмома державами-членами ЄС. У них йшлося про підтримку прагнень України стати членом ЄС.

13

28 лютого 2022 р.

Через кілька днів після початку повномасштабного вторгнення росії на територію України Україна подала заявку на членство в ЄС, а Президент В. Зеленський озвучив прохання пришвидшеного вступу за особливою процедурою у зв'язку з екстраординарними обставинами.

Внаслідок плідної взаємодії України та ЄС 23 червня 2022 року Європейська рада надала Україні статус кандидата на вступ до ЄС. 14 червня 2024 року відбулося ухвалення переговорної рамки про вступ, а 25 червня 2024 року офіційно розпочалися переговори щодо вступу України до ЄС.

Більше детальної інформації:

1. Відносини Україна – ЄС. Міністерство закордонних справ України
2. Загальний огляд відносин Україна – ЄС. Представництво України при ЄС
3. Саміти Україна – ЄС. Міністерство закордонних справ України
4. Турчин Я. Б. та ін. Перспективи розвитку ініціативи ЄС «Східне партнерство» в умовах сучасних геополітичних викликів: Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 224 с.
5. Шлях України до вступу до ЄС. Європейська комісія
6. Eastern Partnership. European Union External Action
7. Factsheet: EU Solidarity with Ukraine. European Commission
8. The European Union and Ukraine. Delegation of the European Union to Ukraine
9. Ukraine: EU report notes important steps taken in the implementation of the reform agenda. European Commission

Що таке Угода про асоціацію між Україною та ЄС?

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом – базовий міжнародний договір, що регулює відносини між цими суб'єктами міжнародних відносин, який був підписаний у 2014 році та замінив попередню Угоду про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами 1994 року.

Сторони Угоди про асоціацію

Угоду укладено на основі статті 217 Договору про функціонування ЄС, яка передбачає можливість запровадження асоціації з третіми країнами із взаємними правами та обов'язками, спільними діями та спеціальними процедурами.

На відміну від інших міжнародних договорів Європейського Союзу

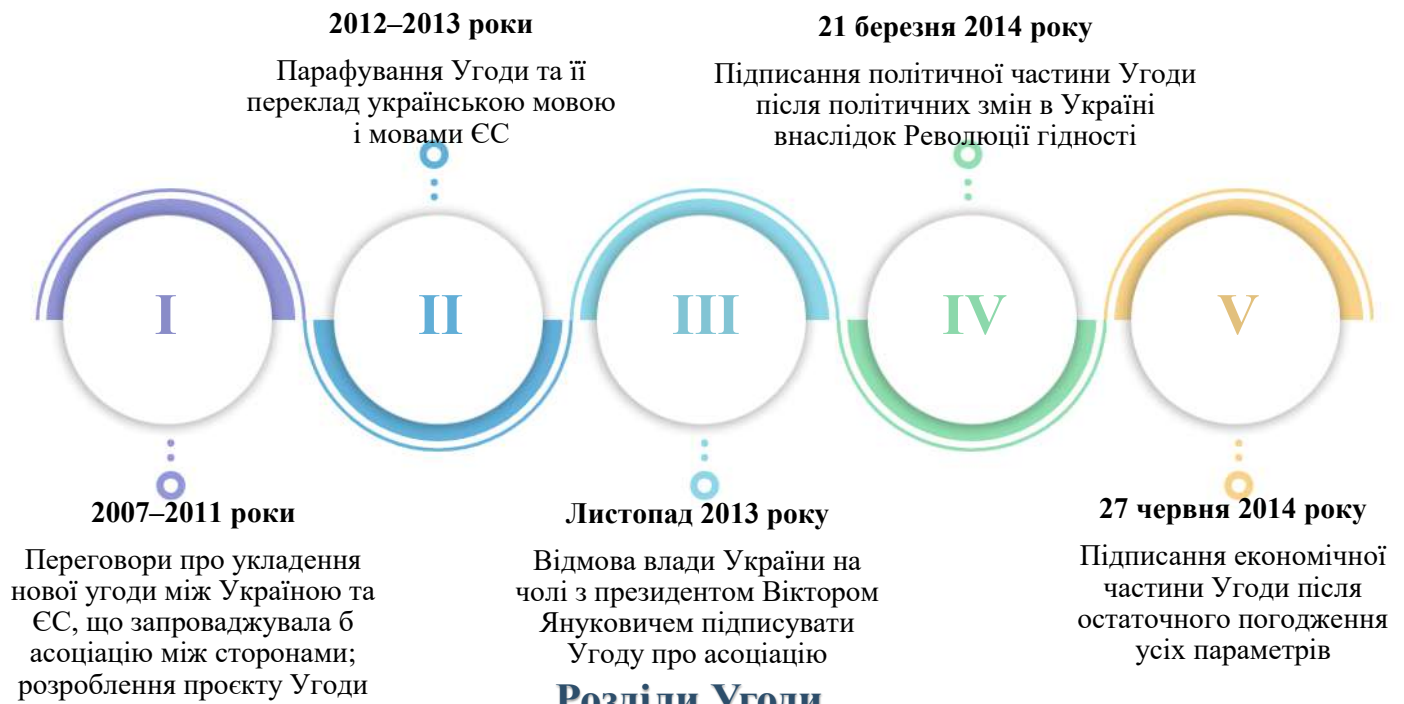
Голова Європейського парламенту Мартін Шульц підписує Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, 16 вересня 2014 року

з державами, що не входять до ЄС, угоди про асоціацію встановлюють з ними привілейованіші і тісніші відносини, які поширено на багато різноманітних сфер. Хоча такі угоди можуть мати різний зміст і назви, зазвичай вони містять норми щодо режиму долучення до єдиного ринку ЄС та регулюють аспекти політичного співробітництва. Угоди про асоціацію створюють органи і механізми для їхньої реалізації. Оскільки їхніми сторонами є паралельно ЄС і його держави-члени, такі угоди можуть стосуватися питань, які є в компетенції і Союзу, і держав, що до нього входять.

16

угод Європейського Союзу про асоціацію з іншими країнами та міжнародними організаціями

Основні етапи на шляху укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС

Розділи Угоди

Розділ I. Загальні принципи

Повага до демократії, прав людини, верховенства права, суверенітету, територіальної цілісності держав. Протидія розповсюдженню зброї масового знищення. Розвиток вільної ринкової економіки, боротьба з корупцією та іншою злочинністю, сприяння сталому розвитку.

Розділ II. Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики

Зміцнення політико-безпекової конвергенції, зокрема зближення сторін у межах Спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС. Співпраця у сфері юстиції, свободи та безпеки, включаючи регулювання руху осіб через кордони, боротьбу з відмиванням грошей і тероризмом, зміцнення правоохоронних інституцій та гарантування незалежності судової системи в Україні.

Розділ III. Юстиція, свобода та безпека

Співробітництво у сфері міграції, притулку та управління кордонами. Забезпечення можливостей для мобільності працівників та вільного руху осіб без дискримінації. Спільна боротьба із злочинністю: тероризмом, незаконним обігом наркотиків, корупцією.

Розділ IV. Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею

Забезпечення економічної інтеграції в межах всеохопної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. Зниження або скасування мит, зборів та інших платежів, пов'язаних з імпортом та експортом товарів, а також зняття інших обмежень для торгівлі. Здійснення комплексної програми адаптації українських регуляторних норм у сфері торгівлі до законодавства ЄС. Реалізація інших заходів із метою забезпечення вільного руху товарів і послуг між Україною та ЄС.

Розділ V. Економічне та секторальне співробітництво

Регулювання економічного та галузевого співробітництва у численних сферах, як-от: енергетика, захист довкілля, транспорт, використання космосу, наука і технології, металургія, інформаційне суспільство, аудіовізуальна галузь, туризм, сільське господарство, рибальство та морська політика, захист прав споживачів, соціальна політика, громадське здоров'я, освіта і молодіжна політика, культурна політика, спорт, розвиток громадянського суспільства, транскордонне та регіональне співробітництво.

Розділ VI. Фінансове співробітництво

Створення можливостей для отримання Україною фінансової допомоги для реалізації цілей Угоди через механізми та інструменти фінансування ЄС.

Розділ VII. Інституційні, загальні та прикінцеві положення

Створення інституційних основ та процедур на різних рівнях для забезпечення постійної співпраці між Україною та ЄС. Моніторинг прогресу щодо виконання і впровадження заходів, передбачених Угодою. Механізм вирішення спорів.

Цілі асоціації між Україною та ЄС

Сприяння поступовому зближенню сторін

Залучення України до політики і програм ЄС

Запровадження посиленого політичного діалогу

Запровадження тісного співробітництва у всіх сферах взаємного інтересу

Головні принципи асоціації

Повага до демократії, прав людини, суверенітету та територіальної цілісності держав

Верховенство права

Забезпечення вільної ринкової економіки

Інституційна структура асоціації Україна – ЄС

Саміти на найвищому рівні

Проводяться зазвичай один раз на рік

Рада асоціації

Складається з членів Кабінету Міністрів України та членів Ради ЄС і Європейської комісії

Комітет асоціації

Допомагає Раді у її роботі

Парламентський комітет асоціації

Орган міжпарламентського співробітництва, до якого входять депутати Верховної Ради України та Європейського парламенту

Платформа громадянського суспільства

Складається з представників громадськості України та членів Європейського економічного і соціального комітету

Більше детальної інформації:

1. Виконання Угоди про асоціацію
2. Оцінка досягнення цілей Угоди про асоціацію між Україною та ЄС
3. Пульс Угоди: моніторинг реалізації плану заходів з виконання Угоди
4. Угода про асоціацію. Комунікаційна команда Офісу Віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції
5. Угода про асоціацію. Урядовий портал
6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони
7. Україна та Угода про асоціацію: моніторинг виконання 2014–2022
8. EU relations with Ukraine

Що означає для України статус кандидата на членство в ЄС?

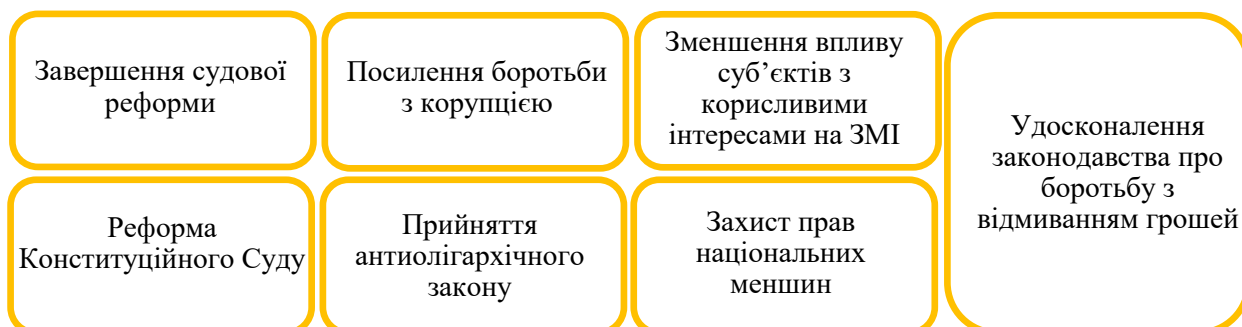
Рішення про надання такого статусу прийняла Європейська рада на основі відповідного висновку Європейської комісії. Ця подія запустила низку процесів, кінцевим результатом яких має стати остаточне входження нашої держави до інтеграційного об'єднання європейських держав. Загалом для отримання членства в ЄС країна повинна відповідати «Копенгагенським критеріям».

Основні етапи процесу вступу України до Європейського Союзу

Реальний процес вступу розпочато з прийняття рішення Європейської ради про початок переговорів про вступ. У 2022 році ЄС надав Україні статус кандидата на вступ разом із сімома рекомендаціями, які необхідно було виконати для початку таких переговорів.

Рекомендації Європейського Союзу для вступу України до ЄС

Через порівняно короткий час, до жовтня 2023 року, Україна прозвітувала про виконання усіх семи рекомендацій, а також із власної ініціативи провела селф-скринінг відповідності національного законодавства праву ЄС для пришвидшення вступу.

У відповідь 8 листопада 2023 року Європейська комісія прийняла Звіт про Україну в межах Пакету розширення ЄС – стратегічного документа щодо політики розширення ЄС, який публікують щороку та який містить оцінку прогресу, досягнутого країнами-кандидатами і потенційними кандидатами. У ньому відзначено значний прогрес України щодо виконання згаданих семи критеріїв та рекомендовано Європейській раді розпочати процес переговорів.

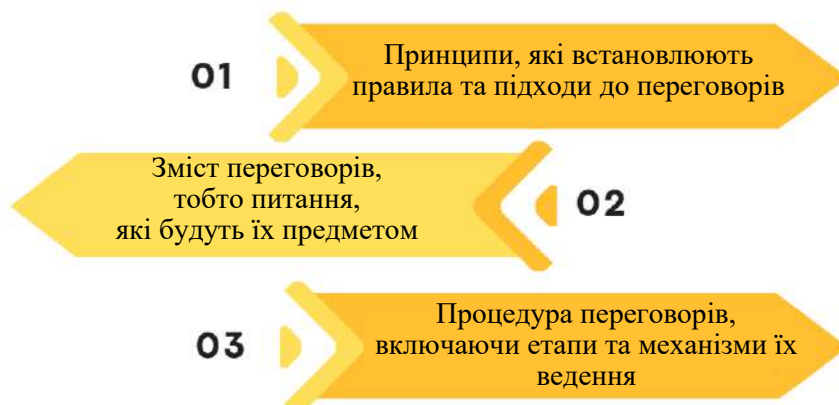
Додаткові чотири кроки для повного виконання семи рекомендацій

Ці вимоги Україна також виконала за короткий час до березня 2024 року. Звіт Єврокомісії важливий також тому, що у ньому на 150 сторінках детально проаналізовано стан готовності України до вступу та визначено головні завдання, які потрібно виконати у кожній із сфер. Це допомагає країні зрозуміти, на що необхідно звернути увагу для пришвидшення процесу вступу.

Зважаючи на позитивні оцінки Єврокомісії, 14 грудня 2023 року Європейська рада ухвалила рішення про початок переговорів про вступ України до ЄС. Зі свого боку 9 лютого 2024 року Кабінет Міністрів України затвердив план виконання рекомендацій Єврокомісії щодо кожного переговорного розділу.

Частини переговорної рамки

25 січня Європейська комісія розпочала офіційний скринінг відповідності національного законодавства України праву ЄС. Унаслідок попередньо досягнутого прогресу офіційно переговорний процес про вступ України до ЄС розпочався 25 червня 2024 року під час Першої міжурядової конференції між Україною та ЄС. На конференції ЄС представив попередньо ухвалену переговорну рамку.

Переговори проводять щодо 35 переговорних розділів, які (окрім двох останніх – «Інституції» та «Інші питання») об'єднані у шість тематичних кластерів.

Тематичні кластери переговорів

1 Основи процесу вступу до ЄС

Функціонування демократії, державне управління, юстиція та безпека

2 Внутрішній ринок

Вільний рух товарів, послуг, осіб, капіталів, захист інтелектуальної власності, права споживачів

3 Конкурентоспроможність та інклюзивний розвиток

Оподаткування, економічна та монетарна політика, промислова політика, наука, освіта, культура, митний союз

4 Зелений порядок денний та стале з'єднання

Транспорт, енергетика, довкілля та зміна клімату

5 Ресурси, сільське господарство та політика згуртованості

Сільське господарство, розвиток територій, продовольча безпека, ветеринарна і фітосанітарна політика, рибальство, регіональна політика

6 Зовнішні відносини

Зовнішня політика та політика безпеки і оборони

Переговори про вступ до ЄС відрізняються від звичних міжнародних переговорів, під час яких сторони передусім узгоджують відмінні позиції. Головною метою цих переговорів є забезпечення готовності країни-кандидата до вступу в ЄС та надання їй всебічної підтримки і допомоги з боку Союзу. Водночас за час переговорів сам ЄС повинен досягнути готовності прийняти нову країну до свого складу.

Хоча статус кандидата на вступ до ЄС не означає гарантованого членства в цій організації за короткий проміжок часу, він створює для такої держави нові значні можливості, пов'язані з доступом до допомоги ЄС для проведення реформ та розвитку і виходом на новий рівень спілкування з європейськими партнерами.

Окрім того, перехід на цю завершальну стадію європейської інтеграції є потужним стимулом для країни, включаючи її владу, бізнес та громадянське суспільство, який часто допомагає їй досягнути якісно нової стадії розвитку. Вже під час самих переговорів про вступ можуть бути відчутними позитивні наслідки євроінтеграції, наприклад, зростання інвестицій, ВВП та доходів населення, поява нових робочих місць, зміцнення демократичного курсу, покращення якості надання державних послуг тощо. За позитивного сценарію, переговори повинні завершитися підписанням договору про приєднання, який закріплює членство нової держави в ЄС. Цей договір має підписати і ратифікувати Україна, ЄС та всі його держави-члени. Після цього він набуває чинності, а країна стає повноправним членом ЄС.

Більше детальної інформації:

1. Звіт за результатами проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (Acquis EC). EU-UA
2. Інфографіка: виконання 4 додаткових рекомендацій Єврокомісії, які є передумовою подальших рішень у межах переговорного процесу. EU-UA
3. Інформаційна довідка: Статус кандидата на членство в ЄС. USAID
4. Переговори про вступ України до ЄС: повний гід у 12 питаннях. EU-UA
5. Рекомендації Європейської Комісії щодо статусу України на членство в ЄС. Представництво Європейського Союзу в Україні
6. Членство в ЄС: процедура прийняття. Chernivtsi Law School
7. EU enlargement. European Union
8. Revised enlargement methodology: Questions and Answers. European Commission
9. Ukraine 2023 Report. European Commission
10. Ukraine – Membership status: candidate country. European Commission

Як ЄС підтримує Україну в умовах російської агресії?

У відповідь на вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 року очільники країн Європейського Союзу та ключових європейських інституцій рішуче засудили жорстоку агресивну війну росії проти України, незаконну анексію Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей України та порушення норм міжнародного права. У публічному просторі ЄС вимагає від росії негайного припинення військових дій, виведення збройних сил і військової техніки, поваги до територіальної цілісності, суверенітету й незалежності України.

Від початку російської агресії ЄС та його фінансові установи мобілізували 57,8 млрд євро для підтримки загальної економічної, соціальної та фінансової стійкості України у вигляді макрофінансової, екстреної та гуманітарної допомоги, бюджетної підтримки і кризового реагування.

118,3 млрд євро

Сума підтримки України й українців станом на 30 вересня 2024 року (разом із ресурсами, виділеними для допомоги українським біженцям у ЄС)

Формати підтримки України від Європейського Союзу

Санкції ЄС проти рф та режиму Лукашенка

Ці заходи покликані послабити економічну базу росії, позбавивши її критичних технологій і ринків, значно обмеживши її здатність вести війну. У цьому контексті ЄС також запровадив санкції проти Білорусі, Ірану та Північної Кореї у відповідь на їхню причетність до російської агресії проти України.

У лютому 2022 року ЄС прийняв рішення мобілізувати 500 млн євро через Європейський фонд миру з метою фінансування постачання летального та іншого спорядження для армії України. З часом ця цифра зросла за рахунок додаткових траншів і тепер загальна сума допомоги становить 6,1 млрд євро. ЄС фінансує як забезпечення, так і постачання Збройним Силам України засобів індивідуального захисту, аптечок, палива, а також військової техніки, летальної зброї для оборонних цілей. Загальна сума військової підтримки України, яка надається Європейським фондом миру та державами-членами ЄС, становить близько 43,5 млрд євро (станом на 2024 рік).

Як надається допомога через Європейський механізм підтримки миру?

У вересні 2024 року Європейська комісія запропонувала заснувати Механізм співпраці з кредитування України. Механізм підтримають партнери із ЄС і «Групи семи» (G7) в наданні Україні кредитів на суму до 45 млрд євро. Внеском ЄС до цих кредитів стане макрофінансова допомога обсягом до 35 млрд євро.

Підхід «Команда Європи» – спільна робота країн-членів ЄС, об'єднання ресурсів та досвіду з метою досягнення значних результатів для України.

Щоб підтримати довготривалі зусилля України з відновлення після війни та її роботу над членством у ЄС, було запущено спеціальний фінансовий інструмент Ukraine Facility. Протягом 2024–2027 рр. він дозволить ЄС надати Україні передбачувану та гнучку підтримку обсягом до 50 млрд євро.

У лютому 2023 року Європейська комісія й Україна підписали угоду, за якою Україна братиме участь у програмі «Єдиний ринок» (ПЕР). Ця угода надає підтримку українському підприємництву, сприяючи: доступу до ринків; сприятливому бізнес-середовищу; сталому розвитку; інтернаціоналізації. ЄС продовжив до 5 червня 2025 року строк дії тимчасового зупинення стягнення ввізних мит і застосування до українського експорту квот і заходів торгового захисту. Ці заходи посилили механізми захисту й «аварійного гальмування» в разі, якщо імпорту окремої агропродукції сягне певного порогу. ЄС також надає підтримку через гарантії, видані Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР).

План «NEW UKRAINE FACILITY»
Відновлення, відбудова та модернізація України
#StandWithUkraine
Листопад, 2024

Європейський Союз залишається єдиним у своїй непохитій підтримці України в умовах неспровокованої та невинуватеної російської агресії та незаконної анексії української території Російською Федерацією.

ЄС прагне допомогти Україні протистояти цій агресії та відігравати **важливу роль у відновленні, відбудові та модернізації України** на шляху до зеленої, цифрової та інклюзивної економіки.

ЄС так само задіяний у підтримці реформ, які **усприятимуть вступу України до ЄС**.

Ukraine Facility – це інструмент ЄС для реалізації цих зусиль.

€50 млрд 2024 - 2027

€17 млрд у фінансовій допомозі

€33 млрд у фінансовій допомозі

Триває робота над використанням коштів, отриманих від російських суверенних активів на відновлення та відбудову України.

ОСНОВНІ ВИГОДИ
Напрями діяльності нового плану Ukraine Facility:

- Підтримка відновлення, відбудови та модернізації
- Підтримка реформ в Україні на шляху до вступу в ЄС
- Забезпечення фінансових потреб України для безперервного надання державних послуг (школа, лікарні, соціальні виплати тощо)
- Залучення інвестицій у приватний сектор України для відновлення економіки та відбудови
- Розширення підтримки українського суспільства, включеної допомоги у подоланні соціальних наслідків війни

Інформаційний бюлетень щодо створення спеціального фонду для підтримки відновлення, реконструкції та модернізації України – Ukraine Facility

Понад 150 000 тонн матеріальної допомоги орієнтовною вартістю понад 970 млн євро, наданої державами-членами ЄС та партнерами, доправлено до України через Механізм цивільного захисту ЄС. Понад 110 млн євро надано ЄС та його державами-членами для гуманітарного розмінування, разом з 21,5 млн євро з бюджету ЄС. Програма підтримки також допомогла захистити населення, як внутрішньо переміщених людей, так і громади, що їх приймають, підтримати малі та середні підприємства та сільське господарство. Серед інших важливих цілей – відбудова маломасштабної цивільної інфраструктури; забезпечення енергетичної безпеки; посилення кібербезпеки, свободи медіа та заходів протидії дезінформації.

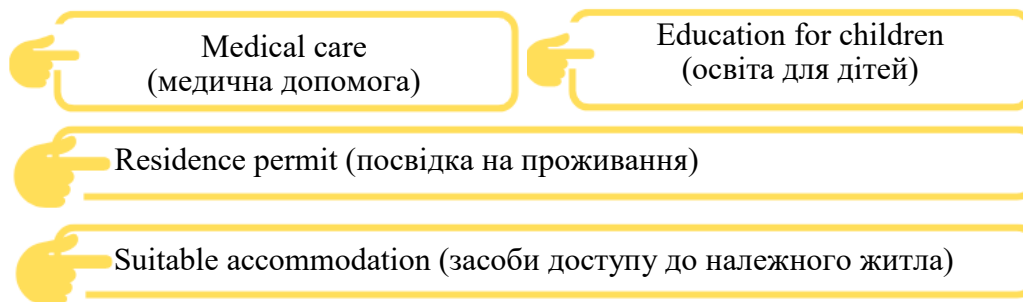
3 600
пацієнтів

отримали спеціалізовану допомогу у медичних закладах

21 квітня 2023 року Україна стала країною-учасницею Механізму цивільного захисту ЄС – європейської системи солідарності для допомоги країнам, що зазнали катастроф.

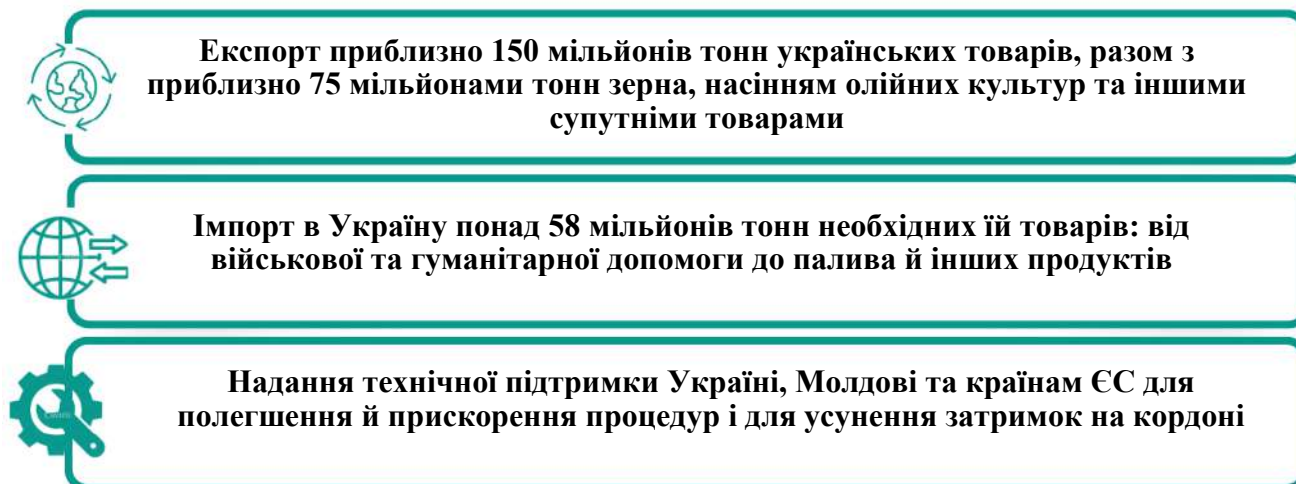

Права людей, які шукають порятунку від війни в Україні, відповідно до Директиви про тимчасовий захист в ЄС

12 травня 2022 року – заснування Європейською комісією та прикордонними державами-членами ЄС «Шляхів солідарності ЄС – Україна» – важливих коридорів для експорту агропродукції України й імпорту необхідних їй товарів: від гуманітарної допомоги до кормів для тварин і добрив.

Підтримка, надана Україні в рамках «Шляхів солідарності ЄС – Україна»

Всестороння підтримка України Європейським Союзом

1. Підтримка енергетичного сектору України

Від початку повномасштабного вторгнення для енергетичної безпеки України надано щонайменше 2 млрд євро підтримки, зокрема через Фонд підтримки енергетики України та Механізм цивільного захисту ЄС.

ЄС і надалі підтримуватиме Україну в енергетичному секторі через забезпечення реверсних потоків газу в країну. Крім того, Україна матиме змогу скористатися спільною закупівлею ЄС газу, зрідженого природного газу (LNG) та водню. Поза тим, щоб полегшити навантаження на енергетичну систему України, ЄС надав понад 10 700 електрогенераторів та 35 мільйонів світлодіодних ламп.

У березні 2022 року відбулася синхронізація електромережі України з ЄС.

2. Підтримка вдосконалення сполучень України з її сусідами з ЄС

У червні 2023 року Україна та ЄС підписали угоду, за якою Україна приєдналася до механізму «Сполучення Європи». Це дозволить українським організаторам проєктів подавати заяви на фінансування ЄС у транспортному, енергетичному та цифровому секторах для подальшого вдосконалення сполучень України з її сусідами з ЄС.

3. Підтримка кіберстійкості України

Відтоді, як розпочалась війна, ЄС посилив підтримку, спрямовану на зміцнення кіберстійкості України, надавши 10 млн євро на обладнання, програмне забезпечення й інші супутні види допомоги. Подальші 19 млн євро надано на підтримку цифрової трансформації.

4. Підтримка боротьби з безкарністю в Україні

Проєктом вартістю 7,25 млн євро ЄС сприяє боротьбі з безкарністю в Україні, надаючи підтримку Міжнародному кримінальному суду (МКС) у розслідуванні злочинів, скоєних росією. Крім того, Євроюст підтримує зусилля Спільної слідчої групи ЄС, заснованої Польщею, Латвією, Естонією, Словаччиною, Румунією, Литвою й Україною (за участю МКС та Європейського поліцейського управління), у розслідуванні міжнародних злочинів, скоєних в Україні. Європейська комісія також заснувала Міжнародний центр судового переслідування злочину агресії проти України, який сприяє координації розслідувань та збору доказів воєнних злочинів, скоєних в Україні.

5. Підтримка України через використання прибутків від знерухомлених російських активів

Приблизно 210 млрд євро активів російського центрального банку знерухомлено в ЄС. На цей час заморожено понад 28 млрд євро приватних активів фізичних і юридичних осіб, внесених до санкційних списків. ЄС ухвалив рішення про використання прибутків від знерухомлених російських активів на підтримку України. Залежно від відсоткових ставок доходи, отримані від знерухомлених активів, можуть становити від 2,5 млрд євро до 3 млрд євро на рік на користь України. На цей час ЄС надав Україні 1,5 млрд євро, отриманих від цих активів.

Більше детальної інформації:

1. Horizon Europe Office in Ukraine. Official website
2. How the EU has been supporting Ukraine. Stand with Ukraine. Official website
3. How does the EU support Ukraine during the war? Ukrainian Institute for International Politics. Official website
4. EU adopts package of sanctions in response to Russian recognition of Ukraine's breakaway regions and sending of troops. EU NEIGHBOURS EAST. 2022. February, 23
5. EU assistance to Ukraine. The European Union. Official website

Якими є місії ЄС в Україні?

Практичним інструментом реалізації спільної безпекової та оборонної політики ЄС стали військові та цивільні операції та місії на трьох континентах – Європа, Африка, Азія. Характерною особливістю місій ЄС є комплексний підхід у вирішенні завдань, тобто використання заходів військового, поліцейського, правового та гуманітарного характеру. Інтенсифікація діяльності ЄС із кризового врегулювання відбувається за допомогою нарощування цивільних місій. Їхні виконавці, на відміну від військових, не озброєні і мають інші завдання.

Основні виміри діяльності місій ЄС

Місії ЄС у межах України

01

Місія Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM) з 2005 року

Консультативна місія Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні (EUAM Ukraine) з 2014 року

02

Місія Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM) почала свою роботу 1 грудня 2005 року.

Логотип Місії EUBAM

Зона діяльності EUBAM

Правовою основою EUBAM є Меморандум про взаєморозуміння між Європейською Комісією й Урядами Республіки Молдова та України. Офіційний документ був підписаний 7 жовтня 2005 року. Місія фінансується Європейським Союзом у межах Європейського інструменту сусідства та партнерства, а Міжнародна організація з міграції (МОМ) виконує функції партнера-виконавця. Поточний мандат EUBAM діє до 30 листопада 2025 року.

Мета EUBAM

Сприяння стандартам і процедурам управління кордонами ЄС для швидшого перетину людей і товарів

Підвищення професійного потенціалу митних і прикордонних органів Молдови та України

Надання допомоги молдовським та українським партнерам у більш ефективній боротьбі з транскордонною злочинністю

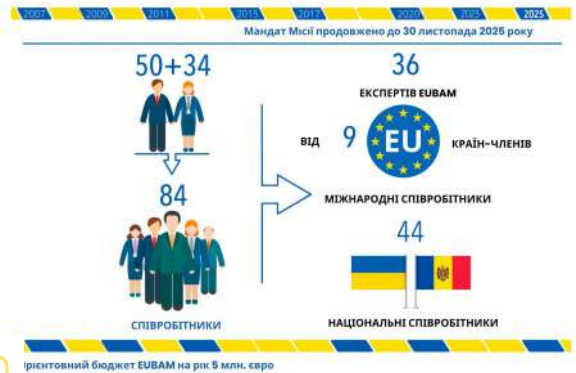
Посилення транскордонної співпраці між прикордонними органами та правоохоронними відомствами

Результати роботи місії EUBAM

У рамках продовженого мандату EUBAM на 2023–2024 рр. співробітництво зосереджено на подальшому розвитку ефективної реалізації пріоритетних завдань спільного «Меморандуму про взаєморозуміння».

Місія EUBAM у цифрах

Пріоритетні завдання «Меморандуму про взаєморозуміння»

ЗАВДАННЯ 1

Завершення демаркації українсько-молдовської ділянки кордону

ЗАВДАННЯ 2

Забезпечення діяльності міжвідомчої регіональної аналітичної групи з оцінки ризиків та загроз

ЗАВДАННЯ 3

Вдосконалення спільного контролю у міжнародних спільних пунктах пропуску через українсько-молдовську ділянку державного кордону

ЗАВДАННЯ 4

Забезпечення належного рівня прикордонної безпеки транзитної ділянки автомобільної дороги

ЗАВДАННЯ 5

Організація та проведення підготовки з питань кримінального аналізу й аналізу ризиків

ЗАВДАННЯ 6

Поновлення діяльності робочої групи у п'ятисторонньому форматі з підготовки Спільного звіту про Оцінку безпеки на українсько-молдовській ділянці державного кордону

Консультативна місія Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки в Україні (EUAM Ukraine) заснована 22 липня 2014 року рішенням Ради міністрів ЄС після подій Революції гідності в Україні. Розпочала свою діяльність у грудні 2014 року як невиконавча цивільна місія ЄС. Мета – реформування сектору цивільної безпеки та сприяння процесу інтеграції України до ЄС через стратегічні консультації і практичну підтримку конкретних заходів змін на основі стандартів ЄС, міжнародних принципів належного врядування, прав людини.

Оперативна підтримка впровадження реформ шляхом розбудови потенціалу, навчання та практичної підтримки цивільного сектору безпеки

Стратегічні поради щодо реформування цивільного сектору безпеки, зокрема для розробки стратегічних документів та законодавства

Співпраця та координація зосереджуються на підтримці українських партнерів у розробці злагоджених та ефективних механізмів координації як на національному, так і на міжнародному рівнях

Результати
роботи місії
EUBAM

Пріоритети EUMAM Ukraine з підтримки реформи сектору цивільної безпеки України

- 01 Міжнародні злочини**
(посилення спроможності українських інституцій та установ щодо розслідування та судового переслідування міжнародних злочинів, зокрема воєнних злочинів, геноциду і злочинів проти людяності)
- 02 Національна та державна безпека**
(реформування органів безпеки та розвідки з окремим акцентом на зміцнення спроможності та міжнародне співробітництво; впровадження механізмів демократичного нагляду за їхньою діяльністю)
- 03 Кримінальна юстиція**
(підвищення ефективності розслідування та судового переслідування, пов'язаного з судовою реформою та правосуддям перехідного періоду, для подальшого доповнення діяльності місії у сфері боротьби з міжнародними злочинами)
- 04 Безпека громад і система управління в органах поліції**
(розвиток довірчих відносин між поліцією та громадами на основі механізмів діалогу щодо безпеки громад й надання якісних поліцейських послуг з окремим акцентом на деокуповані та прилеглі до них території)
- 05 Організована та транскордонна злочинність, інтегроване управління кордонами**
(підвищення спроможності України у сфері протидії злочинності та подальший розвиток системи інтегрованого управління кордонами з окремим акцентом на протидію транскордонній злочинності, прикордонний рух та спрощення формальностей на пунктах перетину кордону у сфері торгівлі товарами)

Ключові досягнення роботи EUMAM Ukraine щодо реформування сектору цивільної безпеки України

Участь в розробці низки стратегічних документів, серед яких: Закон України «Про національну безпеку», Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки й оборони України на 2023–2027 роки, Програма захисту свідків, Концепція реформування СБУ

Запровадження концепції взаємодії поліції з громадою (community policing) в роботу поліції

Допомога в розробці програми Оцінки ризиків тяжких злочинів та організованої злочинності (SOCTA)

Реструктуризація роботи департаментів кримінальних розслідувань поліції шляхом об'єднання функцій слідчих та оперативників тощо

«Наскрісні заходи» EUAM Ukraine (дотичні до пріоритетів)

Права людини, гендерна рівність та права меншин (врахування питань прав людини, гендерної рівності та меншин у межах всіх консультативних заходів і підтримки, що надаються агенціям та установам сектору цивільної безпеки України)

Належне врядування (проведення реформ у таких галузях, як державне управління, публічний нагляд, державні фінанси та децентралізація)

Протидія корупції (визнання корупції ендемічною проблемою в Україні та, ймовірно, найбільшою перешкодою на шляху до реформ для посилення антикорупційної спроможності поліції, прокуратури та судів)

Цифрова трансформація та інновації (впровадження інноваційних цифрових рішень в системі державного управління і сфері управління персоналом)

Напрями підтримки необхідних реформ у секторі цивільної безпеки в Україні в рамках місії EUAM Ukraine

01

Викорінення корупції, забезпечення належного врядування та розбудова надійного демократичного нагляду

02

Підтримка правоохоронних органів у проведенні заходів зі стабілізації та реінтеграції

03

Організація необхідних тренінгів й забезпечення правоохоронців спеціальним обладнанням

04

Співпраця з українськими відомствами для посилення інтегрованого управління кордонами на суші та на морі відповідно до Шенгенських і митних стандартів ЄС

05

Співпраця для посилення боротьби з організованою злочинністю та контрабандою

Логотип Консультативної місії Європейського Союзу в Україні (EUAM Ukraine)

13 квітня 2022 року Рада ЄС розширила Мандат EUMAM Ukraine.

Напрями розширення мандату EUMAM Ukraine

Підтримка української влади у сприянні розслідування та судового переслідування будь-яких міжнародних злочинів, скоєних у контексті війни росії проти України

Надання стратегічних порад та проведення тренінгів, допомога коштами та обладнанням

Забезпечення тісної співпраці з Міжнародним Кримінальним Судом та Євроюстом, а також з державами-членами ЄС, які сприяють проведенню розслідувань міжнародних злочинів в Україні

Проведення навчання Особового складу Збройних Сил України на базовому, просунутому та спеціалізованому рівнях з медичної допомоги, розмінування, логістики та зв'язку, технічного обслуговування та ремонту

14 травня 2024 року – мандат EUMAM Ukraine продовжено до 31 травня 2027 року.

Більше детальної інформації:

1. Назарук І. Сектор цивільної безпеки в Україні. Оцінка реформ від голови місії ЄС. Радіо Свобода. 2018. 13 грудня
2. Омельченко Т. Голова Консультативної місії ЄС в Україні: «Показник відповідності українського законодавства законодавству Євросоюзу поки що технічно дорівнює 0%». mind. 2024. 17 травня
3. Результати всеукраїнського опитування для Консультативної місії Європейського Союзу в Україні. Київський міжнародний інститут соціології. Офіційний веб-сайт. 2023. 26 жовтня
4. Угода між Україною та Європейським Союзом щодо статусу Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (EUAM Ukraine). Законодавство України. 2023. 4 жовтня
5. EUBAM Ukraine. Official website
6. EUAM Ukraine. Official website
7. Rieppola M. The EU Advisory Mission Ukraine: Normative or Strategic Objectives? EU Diplomacy Papers. 2017. Vol. 2. 33 p.

Якими є можливості від ЄС для української молоді?

У співпраці між Європейським Союзом та Україною молодь посідає одне з центральних місць. ЄС сприяє всебічному розвитку молодих людей шляхом відкриття перед ними можливостей працевлаштування, освіти й професійної підготовки. Крім того, Європейський Союз підтримує участь молоді в громадських, культурних, академічних та професійних обмінах, проєктах, заходах, тренінгах, волонтерських програмах тощо. Українці дістали можливість брати участь у різноманітних грантових програмах ЄС, користуватися пропозиціями від благодійних фондів, отримувати різноманітні стипендії та іншу допомогу.

Програма Еразмус+

Еразмус+ – ініціатива, яка підтримує можливості навчальної та академічної мобільності в освіті та для молоді, проєкти і партнерства, альянси для розвитку інновацій, розвиток стратегій і співпраці, професійні мережі та відкриті ресурси.

Пріоритети програми Еразмус+

Пріоритет 1

ІНКЛЮЗІЯ ТА РІЗНОМАНІТТЯ

Пріоритет 2

ПРОБЛЕМИ ЗІ ЗДОРОВ'ЯМ

Пріоритет 3

КУЛЬТУРНІ ВІДМІННОСТІ

Пріоритет 4

ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Пріоритет 5

БАР'ЄРИ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ СИСТЕМАМИ ОСВІТИ, НАВЧАННЯ, ДИСКРИМІНАЦІЄЮ

Пріоритет 6

СОЦІАЛЬНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА ГЕОГРАФІЧНІ БАР'ЄРИ

Пріоритет 7

ЗЕЛЕНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ, НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА БОРОТЬБА ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ

Пріоритет 8

УЧАСТЬ У ДЕМОКРАТИЧНОМУ ЖИТТІ, СПІЛЬНІ ЦІННОСТІ ТА ГРОМАДЯНСЬКА АКТИВНІСТЬ

Еразмус+ пропонує проходження стажування та практики за кордоном для студентів бакалаврату, магістратури й докторантури, а також недавніх випускників (протягом одного року після закінчення навчання). Стажування може тривати від двох до дванадцяти місяців. Еразмус+ надає грант, який покриє витрати для проходження стажування. Крім того, Еразмус+ надає стипендії для навчання на магістратурі у провідних університетах Європи.

Участь студентів II курсу ОП «Міжнародні відносини» у програмі молодіжного обміну Erasmus+ у м. Барселуні, Португалія (13–18 травня 2024 року)

Навчання студентів III курсу ОП «Соціальні комунікації та інформаційна діяльність» за програмою Erasmus+ у Папському Саламанкському університеті (Іспанія) (2022–2023 н.р.)

Еразмус+ відкритий не лише для студентів. Тисячі українців взяли участь у молодіжних проєктах Еразмус+ – обмінах, тренінгах, політичних дебатах, волонтерстві. Усі охочі 13–30 років можуть долучитися до обмінів Еразмус+, які тривають від 5 до 21 дня. Такі проєкти реалізуються за посередництва молодіжних організацій.

Мережа «Посли європейської молоді»

Мережа «Посли європейської молоді» (YEAs) – неполітична волонтерська ініціатива, яка об'єднує молодих людей з Азербайджану, Білорусі, Вірменії, Грузії, Республіки Молдова, України, держав-членів ЄС та Великобританії. Її мета – інформувати молодь про співпрацю між ЄС та країнами Східного партнерства, розповідати про результати співробітництва й давати можливість долучатися до міжнародних заходів. Ініціатива відкрита для молодих людей 16–26 років, зацікавлених у громадській дипломатії й готових ділитися знаннями, досвідом та інформацією зі своїми однолітками.

Участь студентки ОП «Міжнародні відносини», посла європейської молоді Юлії Вайди в офіційному святкуванні Дня Європи в Брюсселі (3 травня 2022 року)

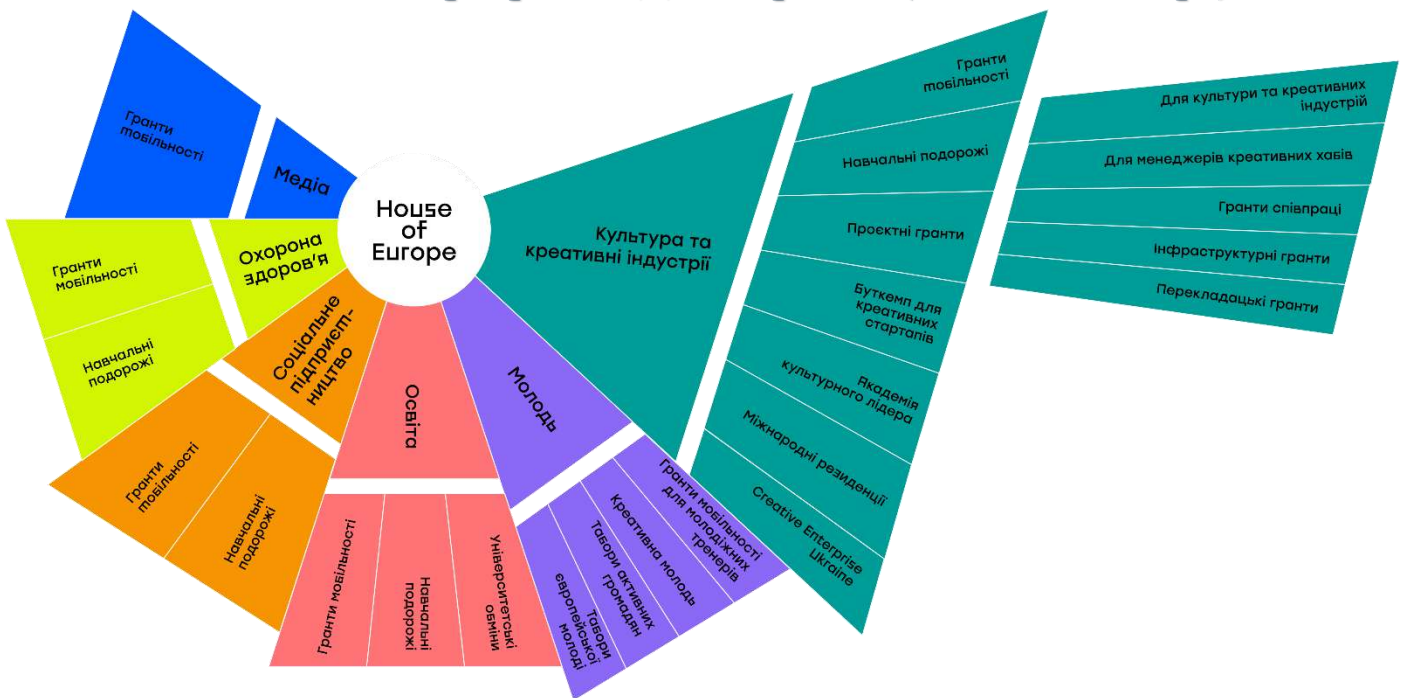

Захід «Молодіжна модель Європарламенту», організований послами європейської молоді в Національному університеті «Львівська політехніка» в рамках молодіжного форуму «Твоя європейська перспектива» (23 травня 2023 року)

«Дім Європи» (House of Europe)

«Дім Європи» (House of Europe) – програма, створена для підтримки професійного і творчого обміну між українцями і їхніми колегами у країнах-членах ЄС та Великобританії. Програма фокусується на культурі та креативному секторі, освіті, медицині, соціальному підприємстві, медіа й роботі з молоддю. «Дім Європи» пропонує понад 20 програм: поїздки на конференції, професійні події, стажування, нетворкінг, навчальні подорожі, тренінги та інші можливості. Програма фінансує творчу співпрацю між українськими організаціями та їхніми партнерами з ЄС і Великобританії, а також розвиток культурної інфраструктури та програм для молоді. Крім того, команда «Дому Європи» організовує різноманітні молодіжні табори і влаштовує студентські обміни між університетами в межах України.

Можливості програми «Дім Європи» (House of Europe)

EU Study Days

EU Study Days – освітній проєкт Представництва Європейського Союзу, метою якого є розвиток мережі молодих людей, які цікавляться питаннями євроінтеграції. Учасники мають можливість зустрітися з дипломатами та експертами, а також з українськими високопосадовцями. Програма складається з двох циклів по 10 інтерактивних освітніх модулів, які проводяться навесні та восени. Програма влаштована у вигляді чотириденного інтенсиву, протягом якого студенти не лише розширюють свої знання про українські реформи, ЄС та міжнародні відносини, але й отримують інформацію про подальші можливості для навчання за європейськими програмами.

Участь керівниці проєкту EUSTS
Ярини Турчин у Єврошколі EU Study Days

Європейська школа Східного партнерства у Тбілісі

Європейська школа Східного партнерства у Тбілісі пропонує дворічне навчання за програмою Міжнародного бакалаврату для учнів із шести країн Східного партнерства, зокрема України. Програма ЄС надає повну стипендію, яка покриває плату за навчання, проживання та подорож додому на канікули. Щоб потрапити до школи, необхідно пройти конкурсний відбір. З Європейської школи випустились 145 школярів з моменту її запуску в 2018 році. Вони отримали дипломи і продовжили навчання у найкращих університетах світу.

Євроклуби

Євроклуби орієнтують свою діяльність на школярів та молодь. Їхня мета – інформувати населення щодо Європейського Союзу, відносин ЄС з Україною та євроінтеграції. Євроклуб – це неформальне об'єднання молоді на чолі з координатором, спрямоване на поширення європейських цінностей, що реалізує себе в позакласній діяльності. Євроклубівці – це група молоді, яка ініціює і реалізує проєвропейські проєкти. Таким способом школярі та студенти більше дізнаються про Європейський Союз та євроінтеграційні процеси в Україні. Координатором євроклубу є викладач навчального закладу чи бібліотекар. В Україні загалом діє приблизно 350 євроклубів, які організовують різноманітні освітні заходи.

Регулярні стажування від європейських інституцій, аналітичних центрів чи міжнародних організацій у ЄС

Стажування часто спрямовані на забезпечення максимальної різноманітності в межах інституцій, тому випускникам з країн поза межами ЄС також дуже раді. Двічі на рік ЄС пропонує п'ятимісячні оплачувані стажування у Європейській комісії, її службах та агентствах (Blue Book). Вони проходять переважно у Брюсселі, а також у Люксембурзі та інших державах Європейського Союзу. Двічі на рік ЄС пропонує п'ятимісячні оплачувані стажування у Секретаріаті Європарламенту.

Конкурс «Стажування імені Роберта Шумана в Європейському парламенті» призначений для громадян ЄС, але певна кількість місць виділяється й для представників інших країн. Подати заявку може випускник університету, який не має досвіду роботи в інституції, органі, агентстві чи представництві ЄС більше шести тижнів.

Участь студентів ОП «Міжнародні відносини», послів європейської молоді Юлії Вайди в European Forum of Young Leaders (25 квітня 2022 року)

Участь студентів ОП «Міжнародні відносини» в українській молодіжній делегації до інституцій ЄС у Брюсселі в межах проєкту «Європейські студії АНТС» ГО Мережа захисту національних інтересів «АНТС» (7–9 листопада 2023 року)

Дні кар'єри

Представництво ЄС проводить Дні кар'єри ЄС, в рамках яких можна взяти участь у панельних дискусіях із професійного розвитку, послухати тренінги з написання CV і проведення публічних презентацій, зустрітися зі співробітниками та HR-фахівцями провідних українських та європейських компаній, домовитися про стажування чи співбесіду, а також дізнатися про можливості навчання за кордоном.

Програма «EU4Youth: залучення та розширення прав і можливостей молоді»

EU4Youth

Програма «EU4Youth: залучення та розширення прав і можливостей молоді» сприяє збільшенню впливу молоді в регіоні Східного партнерства, розширенню співпраці молодіжних організацій і державних установ для спільної реалізації структурованого політичного діалогу. Проєкт реалізується у п'яти країнах Східного партнерства: Вірменії, Азербайджані, Грузії, Молдові та Україні. У відповідь на повномасштабне вторгнення росії в Україну програма EU4Youth запустила проєкт, спрямований на підтримку внутрішньо переміщених осіб та молодих підприємців. Проєкт пропонує кар'єрні консультації та гранти на відновлення бізнесу, а також програми перепідготовки для переселенців. Крім того, ініціатива забезпечує підтримку психічного і психологічного здоров'я та соціальну допомогу для молоді.

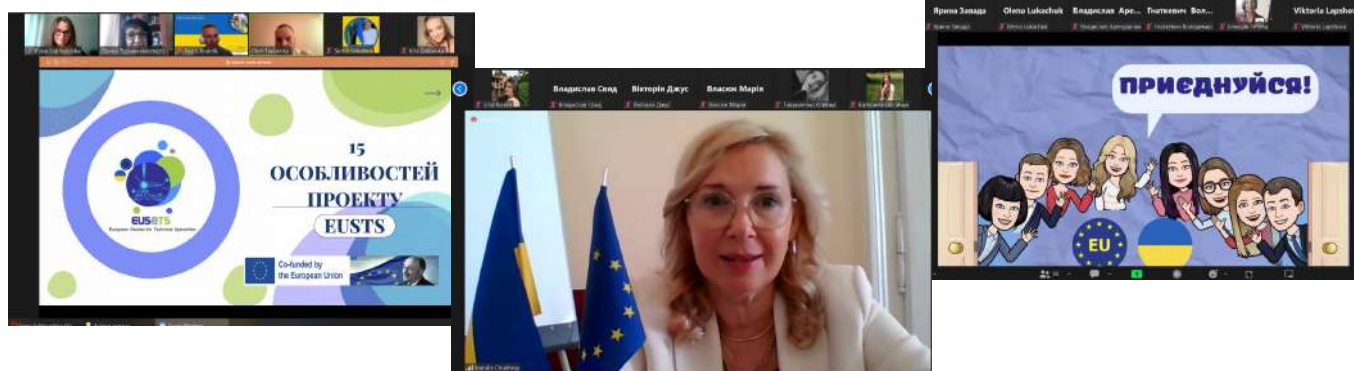
Окрім програм, що підтримуються ЄС безпосередньо, існує чимало можливостей в кожній країні. Наприклад, для українських студентів є певні преференційні стипендійні програми в Угорщині, Австрії, Німеччині або Чехії. Німеччина окремо має цілий перелік можливих стипендій, як від освітніх організацій з державною підтримкою (наприклад, програма DAAD, яка щорічно дає змогу сотням іноземців навчатись у Німеччині), так і стипендій від громадських організацій чи фондів. Чимало країн мають стипендії для вихідців з регіону Східної Європи. Прикладом такої стипендії є програма Visby, яка функціонує в Швеції та повністю покриває витрати на навчання та проживання студентів з України.

Представники українських молодіжних організацій та ініціатив, які беруть участь у різних програмах підтримки від ЄС, будуть використовувати досвід європейських партнерів і розвивати потенціал з інтернаціоналізації. Вони впроваджуватимуть успішні практики у сфері роботи з молоддю для розбудови нової України як держави-члена ЄС. Проєкти також працюватимуть на подолання викликів та наслідків воєнного стану в Україні.

Більше детальної інформації:

1. Дім Європи. Офіційний вебсайт
2. Дні кар'єри ЄС. EuroQuiz
3. Євроклуби України. EuroQuiz
4. Ініціатива «Посли європейської молоді» (YEAs). EU NEIGHBOURS EAST
5. Національний Еразмус+ офіс в Україні. Офіційний вебсайт
6. Blue Book Traineeship programme. An official website of the European Union
7. Eastern Partnership Civil Society Fellowship Programme. An official website
8. Erasmus+. EU programme for education, training, youth and sport. An official website of the European Commission
9. EU STUDY DAYS. Представництво Європейського союзу в Україні. Офіційний вебсайт
10. Schuman Traineeships in the European Parliament. TRAINEESHIPS. At the European Parliament
11. The Learning Academy. An official website of the Ministry of Education and science of Georgia
12. Traineeships abroad for students. An official website of the European Union

Проект EUSTS у Національному університеті «Львівська політехніка»

Відкриття проекту EUSTS у Львівській політехніці

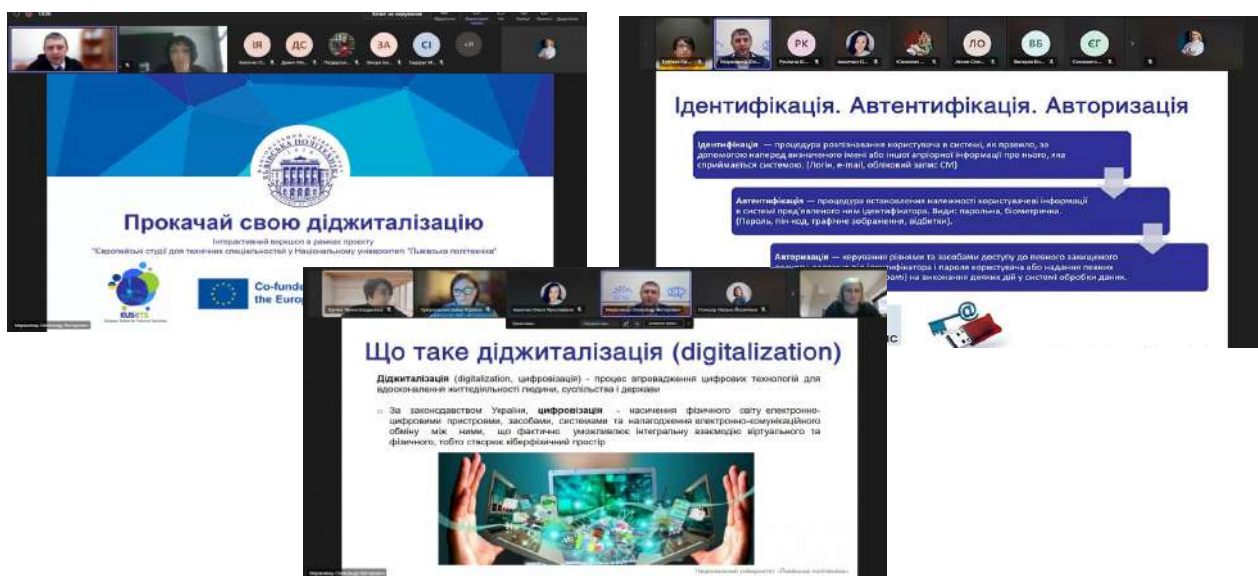
Серія публічних лекцій в рамках проекту EUSTS

Серія інтерактивних заходів «Поширення кращих практик викладання європейських студій та створення міждисциплінарних програм у закладах вищої освіти в Україні: обмін досвідом»

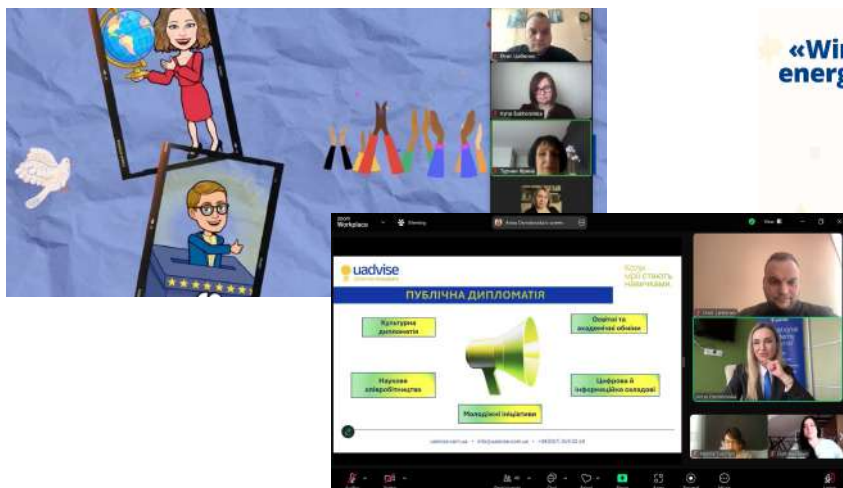
Імітаційна гра «Світ громад» (2022 р., 2023 р., 2024 р.)

Воркшоп «Прокачай свою діджиталізацію» (2022 р., 2023 р., 2024 р.)

Серія європейських публік-турів

Зимова онлайн єврошкола «Winter Euroschool: European best practices: energy, digital and environmental dimension»

ПТ
02.02

EU LAW, INSTITUTIONS AND
VALUES IN ENERGY AND
ENVIRONMENTAL POLICIES

14:00 - 18:00

Ролик «Європейський Зелений Курс»

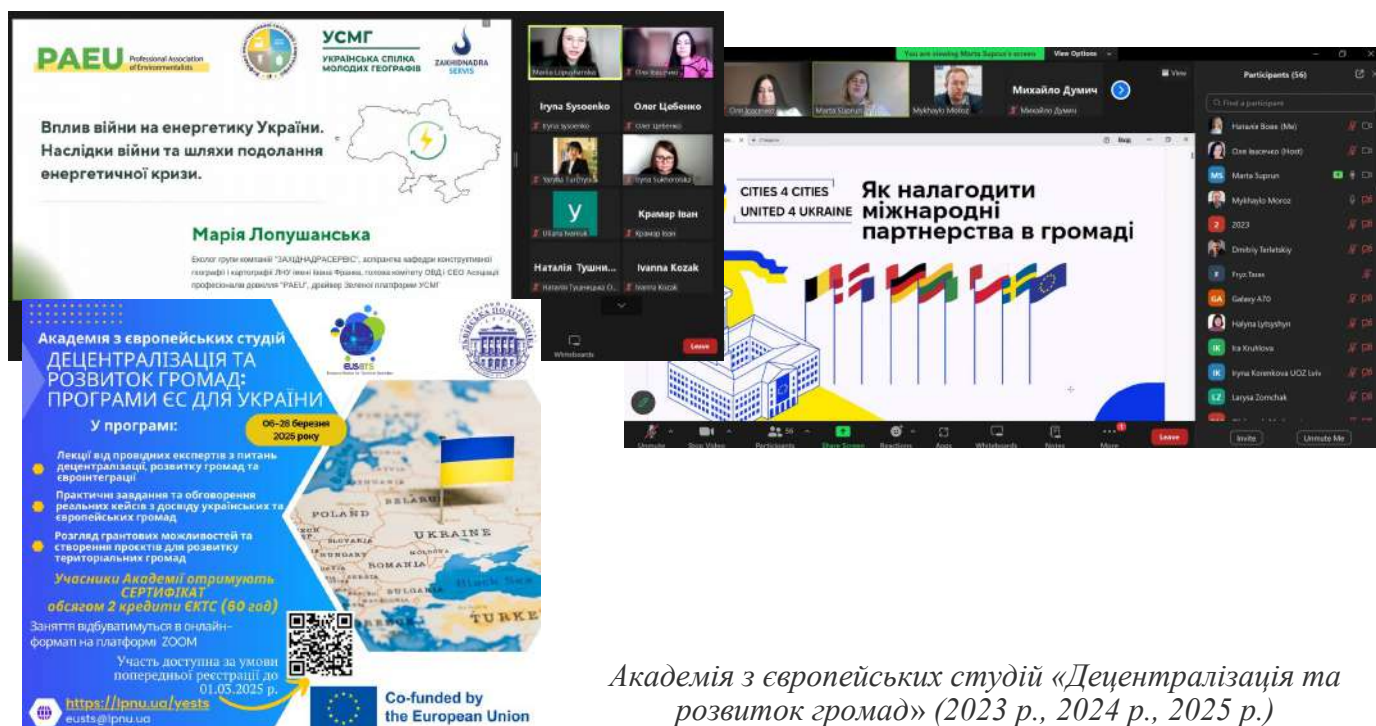
Презентація «Поводження з відходами на рівні ЄС: виклики та кращі практики для України» (Мелень-Забрамна О.)

Презентація «Правова та інституційна системи ЄС: просто про основне» (Сухорольський П.)

Зимова школа «European best practices: energy, digital and environmental dimensions»
(2023 p., 2024 p., 2025 p.)

Засідання Eurolibrary

Академія з європейських студій «Децентралізація та розвиток громад» (2023 p., 2024 p., 2025 p.)

Speaking Club «Нові європейські тренди та професійне зростання» (2023 р., 2024 р.)

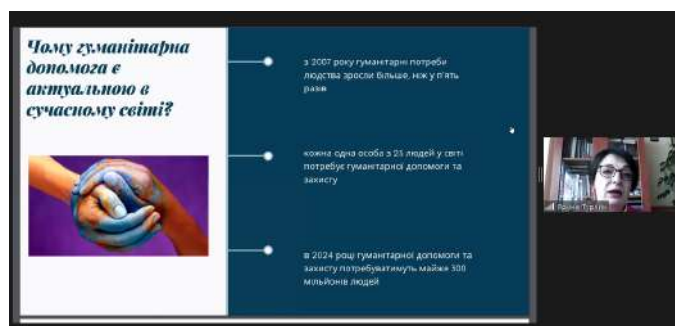
Серія заходів із медіаграмотності «Правда про ЄС» (2023 р., 2024 р.)

Регіональний бізнес-вебінар «Наближення до стандартів ЄС та можливості для українського бізнесу: досвід Західного регіону» (2023 р., 2024 р.)

Серія інтерактивних заходів «Green Deal Euro Day» у школах м. Львова (2023 р., 2024 р.)

Інтернет-конференція «Сталий розвиток ЄС: кращі практики для України» (2024 р., 2025 р.)

Хакатон «Energy Youth» (2024 р.)

Конкурс відеороликів на тему «Best European Practices» (2023 р., 2024 р.)

Команда проєкту EUSTS

Ярина Турчин

д-р. політ. н., професор,
професор кафедри політології та міжнародних відносин,
керівник проєкту

Олена Лукачук

к. і. н., доцент,
доцент кафедри політології та
міжнародних відносин

Ольга Івасечко

к. політ. н., доцент,
доцент кафедри політології та
міжнародних відносин

Олег Цебенко

к. політ. н., доцент,
доцент кафедри політології та
міжнародних відносин

Ірина Сухорольська

к. політ. н., доцент,
доцент кафедри політології та
міжнародних відносин

Наталія Вовк

к. і. н., доцент,
доцент кафедри соціальних
комунікацій та інформаційної
діяльності

Олександр Марковець

к. т. н., доцент,
завідувач кафедри соціальних
комунікацій та інформаційної
діяльності

Лідія Каша

к. т. н., доцент,
доцент кафедри електромехатроніки та комп'ютеризованих
електромеханічних систем

Більше детальної інформації:

НАВЧАЛЬНЕ ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

**Турчин Ярина Богданівна,
Івасечко Ольга Ярославівна,
Цебенко Олег Олександрович,
Сухорольська Ірина Юріївна,
Лукачук Олена Василівна,
Вовк Наталія Степанівна,
Каша Лідія Володимирівна,
Марковець Олександр Вікторович**

ЄС ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Навчальний посібник

Коректор *Олександра Савула*
Технічний редактор *Лілія Саламін*
Комп'ютерне верстання *Наталія Вовк*

Видавець і виготівник: Видавництво Львівської політехніки
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4459 від 27.12.2012 р.

вул. Ф. Колесси, 4, Львів, 79005
тел. +380 32 2584103, факс +380 32 2584101
vlp.com.ua, ел. пошта: vmr@vlp.com.ua

